ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

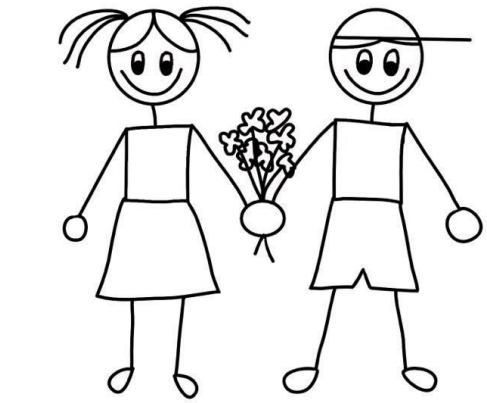

MATEŘSKÁ ŠKOLA, OSTRAVA – PORUBA, V. MAKOVSKÉHO 4429, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Školní vzdělávací program nabývá účinnosti dne 1. 9. 2026 a je vydán na dobu neurčitou do vydání nové verze ŠVP.

ZPRACOVATEL: Bc. Jitka Hrazděrová, MBA; ředitelka školy a pedagogická rada

Mateřská škola, Ostrava – Poruba, V. Makovského 4429, příspěvková organizace	
Školní vzdělávací program	
Č.j.: PAM 10/2026	Účinnost od: 1.9.2026
Spisový znak: 3.1	Skartační znak: A 10
Změny: úprava dle RVP PV 2025	

Podkladem pro vypracování našeho programu byl Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, vydaný 1.9.2025 v platném znění a analýza předchozího programu školy.

ŠVP vychází z platných zákonů, vyhlášek, nařízení vlády a pokynů MŠMT.

ŠVP je veřejný dokument, přístupný pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost. Umístěn je v šatnách dětí, v ředitelně MŠ a na webových stránkách školy.

Schválen byl pedagogickou radou dne 26.8.2026.

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE 5
1.1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 6
1.2. VIZE MATEŘSKÉ ŠKOLY 7
1.3. MISE MATEŘSKÉ ŠKOLY 7
1.4. CÍLE – CO DĚLÁME PRO SPLNĚNÍ VIZE A MISE 7
2. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ 9
2.1. VŠEOBECNÉ PODMÍNKY 9
2.2. ŽIVOTOSPRÁVA 13
2.3. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY 15
2.4. ORGANIZACE 17
2.5. HARMONOGRAM DNE 18
2.6. ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY 19
2.7. PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ 20
2. 8. SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI 21
2.9. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI 22
2.10. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH 24
3. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ 25
4. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU 27
4.1. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOST 27
4.2. PROSTŘEDKY K DOSAHOVÁNÍ CÍLŮ 28
4.3. METODY K DOSAHOVÁNÍ CÍLŮ 29
4.4. FAKTORY POZOROVÁNÍ JSOU 30
4.5. FORMY K DOSAHOVÁNÍ CÍLŮ 30
4.6. RÁMCOVÉ CÍLE 32
4.7. KLÍČOVÉ KOMPETENCE 32
4.8. ZÁKLADNÍ GRAMOTNOSTI DLE RVP PV 43
5. VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE 45
5.1. PEDAGOGICKÁ PRÁCE UČITELEK: 52
5.2. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI 57
5.3. ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH 60
5.4. ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET 60
5.5. INDIVIDUALIZACE A PODPORA JEDINEČNOSTI DÍTĚTE 61
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH 67
6.1. VZDĚLÁVACÍ OBSAH BUDE NAPLŇOVÁN ZEJMÉNA TĚMITO ČINNOSTMI: 68
6.2. PRÁCE S INTEGROVANÝMI BLOKY: 70

6.3. INTEGROVANÉ BLOKY ŠVP 70
6.4. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI 76
7. EVALUAČNÍ SYSTÉM 85
7.1. PROSTŘEDKY AUTOEVALUACE 85
7.2. PLÁN AUTOEVALUACE 86
8. ZÁVĚR 87

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Název organizace:

Mateřská škola, Ostrava – Poruba, V. Makovského 4429, příspěvková organizace

Sídlo organizace:

Mateřská škola
Vincence Makovského 4429/8
708 00, Ostrava – Poruba
Telefon: 734 637 324
Email: reditelstvi@makovskeho.cz

Adresa odloučeného pracoviště:

Mateřská škola
Slavíkova 6067/20
708 00, Ostrava – Poruba
Telefon: 733 364 668
Email: slavikova@makovskeho.cz

Zřizovatel:

Statutární město Ostrava – městský obvod Poruba
Klimkovická 28/55
708 56, Ostrava – Poruba
Telefon: 599 480 111

Ředitelka školy:

Bc. Jitka Hrazděrová, MBA
Telefon: 734 637 324

Statutární zástupce:
Bc. Gabriela Kahánková

Vedoucí učitelka:
Bc. Monika Jíchová, DiS.

Vedoucí školní jídelny:
Kamila Barčuková

Účetní školy:
Lenka Slívová

1.1. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

.....

Charakteristika školy vyjadřuje specifickou identitu školy a její vzdělávací zaměření.

Obě naše mateřské školy (dále jen mateřská škola) pracují podle jednoho školního vzdělávacího programu s názvem „Kdo si hraje, nezlobí, zkoumá, bádá, všechno ví“. Mají stanovená jednotná pravidla jak pro děti, rodiče, tak i zaměstnance celé organizace.

Právní subjektivita naší organizaci byla přidělena 1.1.2003. Má dvě pracoviště – MŠ V. Makovského 4429 a MŠ Slavíkova 6067.
Nejvyšší povolený počet dětí je 196 dětí.
Pracuje zde 26 zaměstnanců, z toho 17 pedagogů a 10 provozních zaměstnanců.

Mateřská škola V. Makovského a Slavíkova je moderní předškolní zařízení rodinného typu, které poskytuje dětem bezpečné, laskavé a podnětné prostředí pro jejich všestranný rozvoj. Vzdělávání je založeno na respektujícím přístupu k dítěti, podpoře individuality, samostatnosti, tvořivosti a přirozené zvídavosti. Děti jsou vedeny k radosti z učení prostřednictvím hry, pohybu, prožitku a objevování.
Škola vytváří prostředí, ve kterém se děti cítí přijímané, respektované a bezpečné. Důraz je kladen na pozitivní vztahy, otevřenou komunikaci, spolupráci a rozvoj sociálních a emočních dovedností. Součástí vzdělávacího procesu je pravidelné sledování a podpora individuálního rozvoje každého dítěte prostřednictvím pedagogické diagnostiky a dětských portfolií.
Významnou součástí vzdělávání je venkovní pedagogika, environmentální výchova a zdravý životní styl. Děti tráví každodenně dostatek času venku, poznávají přírodu přímým prožitkem a učí se odpovědnému vztahu k životnímu prostředí. Mateřská škola je zapojena do programu Skutečně zdravá škola, podporuje zdravé stravování, spolupracuje s místními dodavateli a vede děti k úctě k jídlu i pochopení jeho původu.
Ve vzdělávání jsou pravidelně zařazovány polytechnické činnosti, pohybové aktivity, relaxační prvky i seznamování s anglickým jazykem hravou a přirozenou formou. Pedagogové podporují děti v rozvoji myšlení, samostatnosti, plánování a praktických dovedností.
Důležitou součástí filozofie školy je partnerská spolupráce s rodinou, otevřenost a vzájemná důvěra. Škola podporuje profesní růst zaměstnanců, týmovou spolupráci a jednotné směřování obou pracovišť s cílem vytvářet kvalitní, inspirativní a respektující prostředí pro děti, rodiče i zaměstnance.

1.2.VIZE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Naší vizí je mateřská škola jako **bezpečné, přátelské a podnětné místo**, kde se každé dítě cítí přijímané, respektované a spokojené. Podporujeme **přirozený rozvoj dětí, jejich zvídavost, samostatnost, tvořivost a radost z učení**, zejména prostřednictvím hry, pohybu a prožitkového učení.
Vytváříme prostředí, ve kterém děti rostou svým vlastním tempem, s pocitem jistoty, důvěry a podpory. Vedeme je k empatii, spolupráci, odpovědnosti a úctě k sobě, k druhým lidem i k přírodě.
Usilujeme o **jednotný, smysluplný a dlouhodobě udržitelný vzdělávací koncept**, otevřenou a respektující komunikaci a partnerskou spolupráci s rodinou. Záleží nám také na **pohodě zaměstnanců**, profesním růstu a dobré atmosféře ve škole.
Chceme být **moderní, vstřícnou a inspirativní mateřskou školou**, kam děti chodí s radostí, rodiče s důvěrou a zaměstnanci s pocitem smysluplné práce.

Základem veškerého vzdělávání je wellbeing dítěte i zaměstnanců.

1.3.MISE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Posláním naší mateřské školy je **vytvářet bezpečné, laskavé a podnětné prostředí**, ve kterém se děti, rodiče i zaměstnanci cítí dobře, vítaní a respektovaní. Usilujeme o to, aby se děti do školky těšily, cítily se zde jako doma a mohly se rozvíjet v atmosféře důvěry, klidu a porozumění.
Děti vzděláváme **přirozenou cestou – hrou, pohybem, prožitkem a objevováním**, s důrazem na pobyt venku, kontakt s přírodou a zdravý životní styl. Respektujeme individualitu každého dítěte, jeho tempo, potřeby i silné stránky a podporujeme radost z učení, spolupráci a pocit úspěchu.
Základem naší práce je **kvalitní pedagogická činnost, vzájemný respekt, otevřená komunikace a spolupráce s rodinou**, kterou vnímáme jako partnera ve výchově a vzdělávání. Podporujeme profesní růst zaměstnanců, využíváme jejich silné stránky a společně vytváříme prostředí, ve kterém má smysl být i pracovat.

1.4.CÍLE – CO DĚLÁME PRO SPLNĚNÍ VIZE A MISE

Pedagogické cíle:

- podporujeme samostatnost
- rozvíjíme spolupráci
- podporujeme tvořivost
- nabízíme prožitkové učení, instrumentální uvědomování, badatelské aktivity
- realizujeme pedagogiku ve venkovním prostředí
- rozvoj polytechnických dovedností
- podporujeme sportovní aktivity a zdravý životní styl
- pečujeme o zahradu spolu s dětmi
- plníme zásady Skutečně zdravé školy
- seznamujeme děti s anglickým jazykem

- organizujeme velké množství mimoškolních aktivit, které obohacují vzdělávací nabídku a podporují všestranný rozvoj dítěte
- spolupracujeme s rodiči, komunitou, usilujeme o otevřenou komunikaci, organizujeme komunitní akce
- rozvíjíme wellbeing

Indikátory:

- portfolio
- diagnostiky dětí
- hospitace
- další vzdělávání pedagogických pracovníků, vytváření cílů profesního růstu
- konzultace

2. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

2.1. VŠEOBECNÉ PODMÍNKY

LOKALITA ŠKOLY V. MAKOVSKÉHO

Mateřská škola se nachází v klidné panelákové zástavbě, vedle Základní školy J. Valčíka a ZUŠ J. Valčíka. U mateřské školy je velké fotbalové hřiště a dětské hřiště.

BUDOVA ŠKOLY V. MAKOVSKÉHO

Mateřská škola je účelovým zařízením pro děti předškolního věku ve věku 2 – 7 let. Je to jednopatrová budova, kde se v přízemí i prvním patře nacházejí symetricky uspořádané 4 třídy s kuchyňkou.

V samostatné budově, která je k MŠ připojena spojovacím koridorem jsou umístěny kuchyň, ředitelna školy, kancelář ekonomky školy, kancelář vedoucí ŠJ, šatny správních zaměstnanců a sklady. Třídy jsou uspořádány věkově heterogenně.

ZAHRADA ŠKOLY V. MAKOVSKÉHO

Kolem mateřské školy se rozprostírá velká zahrada se 2 pískovišti, kterou dělíme na přední a zadní část. Přední zahrada je vybavena pružinovými houpadly, hracím domečkem, kreslící tabulí, stoly a lavičkami, krmítky pro ptáky, housenkou a balanční plošinou. Na zadní zahradě máme pískoviště, velké hrací hřiště pro děti, pružinová houpadla, hrací koše, houpačky. Pro děti jsou v zahradních místnostech připraveny hračky a sportovní pomůcky na pobyt venku. Pro děti mladší 3 let postupně doplňujeme hrací prvky. V rámci projektu Státního fondu životního prostředí došlo k přeměně zahrad v přírodním stylu. Zahrada byla doplněna o senzorický chodník, vyvýšené záhony, bylinkovou spirálu, hmyzoviště, dendrofon a zvonkohru. Děti tak budou více ve spojení s přírodou, byly založeny trávníky pro více volného pohybu. Děti si budou spolu s učitelkami samy pečovat o novou zahradu, budou pěstovat ovoce, zeleninu, bylinky, které následně nabídnou kuchařkám ke zpracování.
Zahrada byla v roce 2023 doplněna o dvojhoupačku, skluzavku ve svahu s kládovým výlezem a lanovku, v roce 2024 byla doplněna o nový zahradní nábytek, velkou herní sestavu, 3 dřevěné domečky a altán.

LOKALITA ŠKOLY SLAVÍKOVA

Mateřská škola se nachází v klidné nízké panelákové zástavbě, obklopená stromy, parky. U mateřské školy jsou tenisové kurty. V blízkosti se nachází Základní škola K. Pokorného.

BUDOVA ŠKOLY SLAVÍKOVA

Mateřská škola se nachází v klidné nízké panelákové zástavbě, obklopená stromy, parky. U mateřské školy jsou tenisové kurty. V blízkosti se nachází Základní škola K. Pokorného.

Mateřská škola je účelovým zařízením pro děti předškolního věku. Je to jednopatrová budova, kde se v přízemí i prvním patře nacházejí symetricky uspořádané 3 třídy s kuchyňkou. Kuchyň, ředitelna školy, kancelář vedoucí ŠJ a sklady jsou umístěny v přízemí.
Třídy jsou uspořádány homogenně.
Od roku 2010 jsou obě školy nově zrekonstruovány, mají vyměněna všechna okna, dveře, byly vyzděny meziokenní výplně, budovy byly zatepleny, provedena termoregulace topení. Vytápění obou škol je dálkové, pomocí domovské předávací stanice.

ZAHRADA ŠKOLY SLAVÍKOVA

Kolem mateřské školy se rozprostírá velká zahrada, která je vybavena pružinovými houpadly, kreslícími tabulemi, herní věžičkou, domečkem. Pro děti jsou v zahradních místnostech připraveny hračky a sportovní pomůcky na pobyt venku. Pro děti mladší 3 let postupně doplňujeme vhodné zahradní prvky. V rámci projektu Státního fondu životního prostředí došlo k přeměně zahrad v přírodním stylu. Zahrada byla doplněna o senzorický chodník, vyvýšené záhony, bylinkovou spirálu, hmyzoviště, dendrofon a zvonkohru. Děti tak budou více ve spojení s přírodou, byly založeny trávníky pro více volného pohybu. Děti si budou spolu s učitelkami samy pečovat o novou zahradu, budou pěstovat ovoce, zeleninu, bylinky, které následně nabídnou kuchařkám ke zpracování.
Zahrada byla v roce 2023 doplněna lanovkou, altánem, skluzavkou ve svahu a novým zahradním nábytkem; v roce 2024 bylo upraveno venkovní asfaltové hřiště o nový asfaltový a následně pryžový povrch, a také o velkou herní sestavu a další lavičky.

ZABEZPEČENÍ OBOU ŠKOL

Budovy jsou zabezpečeny kamerovým systémem s elektronickými zámky proti vstupu cizích osob.

VYBAVENÍ ŠKOL NÁBYTKEM

Všechny třídy jsou vybaveny vhodným nábytkem přizpůsobeným výšce dětí, hračkami a pomůckami, které rozvíjejí jejich osobnost. Nově začínáme vybavovat třídy hračkami a didaktickými pomůckami pro děti mladší 3 let. Všechny třídy mají čističky vzduchu.
Čtyři třídy V. Makovského jsou vybaveny interaktivní tabulí, dvě třídy Slavíkova jsou vybaveny interaktivním panelem, poslední třída je pro 2-3 leté děti, s ohledem na tento věk tuto třídu nevybavujeme interaktivními technologiemi. Vlastníme několik desítek výukových programů zaměřených na výuku předškolních dětí.

Dbáme na to, aby prostředí i pomůcky podporovaly aktivitu a iniciativu dětí. Výzdoba koresponduje s obsahem vzdělávací práce. Na výzdobě se spolupodílí děti s učitelkami. Šatny i chodby jsou zkrášlovány pracemi dětí.

Každá třída má své sociální zařízení, které vyhovuje požadavkům EU i platným hygienickým normám, šatnu, vybavenou novými boxy na ukládání věcí dětí, prostory pro individuální a společnou hru a práci dětí. Hygienické podmínky pro děti mladší 3 let se postupně přizpůsobují (nočníky, přebalovací pulty). Máme vyhrazen prostor na individuální hygienické potřeby dětí (pleny, vlhčené ubrousky a vlhčené toaletní papíry).

Jednotlivé třídy slouží při podávání jídla také jako jídelny, sousedí s přípravnou kuchyňkou. Výtahem se zasílá jídlo do 1. patra. Oběd paní kuchařky chystají v přípravných kuchyňkách, děti si pro jídlo chodí samy, mladším dětem pomáhají učitelky. V těchto kuchyňkách se použité nádobí 3x denně umývá v myčkách.

Herny jednotlivých tříd se mění v ložnice po rozložení lehátek umístěných za závěsy u zdí heren.

Hračky i pomůcky odpovídají počtu i věku dětí, jsou umístěny na viditelném a přístupném místě. Dle potřeby se postupně obnovují a dokupují. Děti se samy svými výtvory podílí na výzdobě interiéru, který slouží i k prezentaci školy před veřejností.

Důraz klademe na dostatek materiálu, který slouží k činnostem v oblasti výtvarné, pracovní, hudební, dramatické i literární. V činnostech mateřské školy dáváme přednost prožitkovému učení dětí, které vychází z diagnostiky dětí a jejich potřeb.

K rozšiřování vzdělání učitelek patří i velmi dobře vybavená knihovna, odebírání odborných časopisů a další vzdělávání. Také rodičům nabízíme odborně vybavenou knihovnu, kde si mohou zapůjčit knihy ke studiu.
Nadstandartní aktivity se uskutečňují ve třídě v odpoledních hodinách.

KUCHYNĚ

V obou mateřských školách funguje samostatná kuchyně. Kuchyně je vybavena dle platných hygienických předpisů. Strava je připravována dle spotřebního koše, je dbáno na pestrost a vyváženost stravy.

FINANCOVÁNÍ ŠKOLY

Mateřská škola je financována těmito zdroji:

- Prostředky poskytované ze státního rozpočtu KÚ Moravskoslezského kraje
- Prostředky poskytované zřizovatelem
- Prostředky získané z úplaty rodičů
- Sponzorskými dary
- Dotacemi a granty, které si škola zajišťuje z dostupných zdrojů

SPECIFIKA JEDNOTLIVÝCH TŘÍD

PRACOVIŠTĚ V. MAKOVSKÉHO:

- Třída Sluníčka, Kuřátka, Motýlci – heterogenní třída. Třídy jsou věkově smíšené, kapacita třídy je s ohledem na výjimku 28 dětí, zpravidla však 24 dětí ve věku od 2 do 6 let, případně do 7 let v případě odkladu školní docházky. Věkově smíšený kolektiv umožňuje přirozenou socializaci, starší děti se učí pomáhat mladším a jsou pro ně vzorem.
  Vzdělávání zajišťují kvalifikované učitelky a jedna s částečným úvazkem si doplňuje vzdělání. Pracovní doba pedagogů se překrývá zejména v době společné vzdělávací nabídky, pobytu venku a dalších organizačně náročnějších částí dne.
  Prostředí třídy je rozděleno do tematických center aktivit (ateliér, kostky, badatelský koutek, hudba), které stimulují samostatnost a prožitkové učení dětí. Pomůcky jsou umístěny v otevřených policích a jsou dětem volně přístupné.
  Mezi naše hlavní třídní rituály patří každodenní ranní kruh na koberci, kde společně plánujeme den a upevňujeme přátelské vztahy v kolektivu. Den se řídí pružným řádem, který plně respektuje individuální biologické potřeby dětí včetně odpočinku. Ve třídách spolu s dětmi chováme dvě suchozemské želvy Berušku a Oskara, šneka, gekony, rybičky.

- Třída Berušky - Třída Berušky je heterogenní.

  V současné době využíváme ve vzdělávání prvky Začít spolu. Po zaškolení obou pedagogických pracovnic bude program realizován v plném rozsahu. Třída je uspořádána do center aktivit, které dětem umožňují samostatně volit činnosti, rozhodovat se, plánovat, spolupracovat a přebírat přiměřenou odpovědnost za vlastní učení.

  Součástí třídy je gekon, o kterého se děti učí starat.

PRACOVIŠTĚ SLAVÍKOVA:

- Třídy Žabičky, Broučci, Včelky – jsou homogenní. kapacita třídy je s ohledem na výjimku 28 dětí, zpravidla však 24 dětí ve věku od 2 do 6 let, případně do 7 let v případě odkladu školní docházky.
  Vzdělávání zajišťují kvalifikované učitelky. Pracovní doba učitelek se se překrývá v době hlavních řízených činností a pobytu venku.

2.2. ŽIVOTOSPRÁVA

STRAVOVÁNÍ

Dětem je během dne v mateřské škole poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle platných hygienických předpisů a norem. Je zachována vhodná skladba jídelníčku a jsou dodržovány technologie přípravy pokrmů a nápojů. Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Děti nikdy nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování. Respektujeme jejich individuální potřebu jídla, mohou sníst tolik, kolik chtějí. Také vycházíme vstříc těm dětem, které mají nesnášenlivost některých potravin a strava je s rodiči řešena individuálně. Vedeme děti ke kultuře stolování a sebeobsluze při jídle.

Mateřská škola je přihlášena do programu „Skutečně zdravá škola“, Skutečně zdravá škola je komplexní celoškolní program kvalitního a udržitelného školního stravování a vzdělávání o jídle. Snaží se, aby si děti jídla vážily, dokázaly si jej vychutnat a věděly, odkud jídlo pochází a jak vzniká. V roce 2023 se podařilo škole získat v tomto programu bronzovou medaili.

Co Skutečně zdravé školy a školky dělají

- nakupují do školní jídelny čerstvé sezonní suroviny od místních farmářů, pekařů a řezníků
- organizují výlety na místní farmy
- pořádají na škole farmářské trhy a komunitní aktivity

pěstují na školní zahradě vlastní ovoce a zeleninu

Snahou je propojení přeměny zahrad a programu Skutečně zdravé školy

- Pěstování ovoce a zeleniny, pěstování bylinek pro kuchyň

PITNÝ REŽIM

Během celého dne je zajištěn dostatečný pitný režim. Děti mají na třídách k dispozici konvice s čajem, mošty a také konvici s vodou. Vše je nedoslazované. Děti mají své vlastní hrníčky, ze kterých celodenně pijí. Tekutiny jsou během dne průběžně doplňovány. Děti se obsluhují samy za dohledu učitelek.

OSOBNÍ HYGIENA

Děti docházejí na toaletu samostatně, paní učitelka má o všech dětech přehled. Děti jsou vedeny k tomu, aby si po každé návštěvě toalety umývaly ruce. Mají k dispozici mýdlo, vlastní ručník a hřeben. Mladším dětem asistuje učitelka. Děti mají celodenně připraveny k používání papírové kapesníky.

V mateřské škole podporujeme u dětí zdravý životní styl a poznání, že zdraví je důležitá, ničím nenahraditelná hodnota, kterou si musíme chránit (motivované hříčky, poslech příběhů, dramatizace, práce s obrázkem).

Na základě příkladu a vysvětlováním (přiměřeném věku dítěte) budeme i nadále vést děti k základním návykům sebeobsluhy, dodržování osobní hygieny a hygienických návyků. Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

SPONTÁNNÍ ČINNOSTI

Spontánní činnosti (přirozená volná hra, experimentace, pohybové a tvořivé aktivity z vlastní volby dětí) jsou základní formou existence i učení dítěte v předškolním věku. V naší mateřské škole jim přikládáme stejnou váhu jako činnostem řízeným a vnitřně je propojujeme. Skrze spontánní hru dítě objevuje svět, zpracovává své prožitky, učí se sociální komunikaci a přirozeně rozvíjí svou individualitu. Role učitelky jako facilitátora: Pedagog vystupuje v roli nepřímého manažera, pozorovatele a citlivého průvodce. Do hry aktivně vstupuje pouze tehdy, je-li k tomu dětmi vyzván, nebo vyžaduje-li to bezpečnost dětí či záměrná diagnostická podpora (např. zapojení izolovaného či pasivního dítěte). Pedagog průběžně analyzuje hru dětí a obohacuje prostředí o nové podněty, které stimulují další rozvoj dětí v souladu s cíli RVP PV.

Děti mají možnost samostatně volit činnosti, materiály, spoluhráče i způsob řešení úkolů. Pedagog jejich rozhodování podporuje a vede je k přiměřené odpovědnosti za vlastní volbu.

PEDAGOGICKY PLÁNOVANÁ VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

Vzdělávací nabídka představuje záměrné, plánované a pedagogicky promyšlené aktivity, kterými učitelka cíleně směřuje děti k dosahování klíčových kompetencí a vzdělávacích cílů RVP PV. Tyto činnosti vycházejí z témat integrovaných bloků a jsou přizpůsobeny věkovým a individuálním zvláštnostem dětí. V předškolním vzdělávání nemají charakter školního vyučování, ale probíhají formou prožitkového, kooperativního a situačního učení, hrou a experimentováním.

POHYBOVÉ AKTIVITY

Pohyb je pro dítě předškolního věku základní biologickou potřebou a hlavním prostředkem objevování světa. Pohybové aktivity v naší mateřské škole prolínají celým denním programem. Jejich cílem je rozvoj hrubé i jemné motoriky, koordinace pohybu, obratnosti, fyzické zdatnosti a správného držení těla. Pohyb vnímáme jako klíčový nástroj pro upevňování zdraví, psychické pohody, uvolnění napětí a budování pozitivního vztahu ke sportu a aktivnímu životnímu stylu.

POBYT VENKU

Pobyt venku je každodenní, nezbytnou součástí vzdělávacího programu naší mateřské školy. Slouží k regeneraci sil, otužování organismu, posilování imunity a uspokojování přirozené potřeby pohybu na čerstvém vzduchu. Zároveň představuje významný edukační prostor pro prožitkové učení, environmentální výchovu a rozvoj smyslového vnímání. Přírodní prostředí stimuluje dětskou zvídavost, kreativitu, fantazii a poskytuje jedinečné příležitosti k objevování zákonitostí přírody.

ODPOČINEK A SPÁNEK

Odpočinek, relaxace a spánek jsou základní fyziologickou potřebou dítěte předškolního věku. Jsou nezbytné pro regeneraci fyzických i duševních sil, zpracování prožitků z dopoledních činností a prevenci únavy či přetížení. V naší mateřské škole vnímáme čas odpočinku jako klidný, bezpečný a příjemný rituál, nikoli jako donucovací prostředek. Respektujeme, že potřeba spánku je u dětí vysoce individuální a mění se s jejich věkem a biorytmem.

OTUŽOVÁNÍ A POSILOVÁNÍ IMUNITY

Mateřská škola podporuje zdravý životní styl prostřednictvím pravidelného pobytu venku, přiměřeného pohybu, větrání, pobytu na čerstvém vzduchu a dalších přirozených forem otužování s ohledem na individuální potřeby dětí.

2.3. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Mateřská škola vytváří otevřené a vstřícné klima, ve kterém každé dítě zažívá úspěch, cítí se bezpečně a přijímané.

Vztahy mezi dospělými a dětmi jsou založené na vzájemném respektu, důvěře, toleranci, ohleduplnosti a zdvořilosti, solidaritě, vzájemné pomoci a podpoře.

Osobní svoboda dětí je vyvážená potřebou dodržovat řád a pravidla soužití.

Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Děti mají možnost využít klidný koutek a rozhodnout se, zda se zúčastní společných činností.

V mateřské škole je dítěti po dohodě s učitelem umožněno mít osobní předmět pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.

K tvorbě bezpečného sociálního prostředí přispívají rituály a tradice:

TŘÍDNÍ RITUÁL

Třídní rituály a tradice tvoří pevný rámec života v naší mateřské škole. Pro děti předškolního věku, které ještě nemají plně vyvinuté vnímání času, představují rituály klíčový orientační bod, který jim dává pocit bezpečí, jistoty a předvídatelnosti dne. Pravidelně se opakující činnosti pomáhají dětem snadněji zvládat přechody mezi jednotlivými aktivitami, snižují úzkost z neznámého a významně usnadňují adaptaci nových dětí. Zároveň rituály upevňují psychosociální klima třídy, posilují pocit sounáležitosti ke skupině („my v naší třídě“) a formují základy společenského chování.

Ranní komunitní kruh slouží také jako prostor pro sdílení nápadů dětí, společné plánování aktivit a rozhodování o podobě některých činností během dne.

- Ranní přivítání s učitelkou – kontakt a sdělení prvních informací a prožitků
- Společné přivítání dne – co bychom mohli ještě udělat, abychom prožili hezký den
- Oslavy narozenin
- Tvorba prožitku na imaginární úrovni – přijetí nových dětí, loučení s odcházejícími, řešení problémů, potřeba podělit se o radost

ŠKOLNÍ TRADICE

ZÁŘÍ	Zahradní slavnost, vítání nových kamarádů
ŘÍJEN	Drakiáda
LISTOPAD	Broučkiáda
PROSINEC	Oslava Vánoc, Mikuláš, vánoční dílny pro děti a rodiče
LEDEN	Zimní radovánky, lyžařský kurz, bruslení
ÚNOR	Masopust, maškarní karneval
BŘEZEN	Návštěva knihovny, zápis dětí do mateřské školy
DUBEN	Vítání jara, slavení Velikonoc
KVĚTEN	Oslava dne matek, škola v přírodě
ČERVEN	Oslava dne dětí, výlet, sportovní olympiáda, loučení s předškoláky

2.4. ORGANIZACE

MŠ V. Makovského je otevřena od 6.00 do 16.30hod, odloučené pracoviště MŠ Slavíkova od 6.00 do 17.00 hodin. Rodiče přivádějí děti zpravidla do 8 hodin. Po dohodě s učitelkou mohou dítě přivést a vyzvednout v kteroukoliv provozní dobu.

V mateřské škole je zajištěn pravidelný rytmus a řád, který je dostatečně flexibilní, aby mohl reagovat na aktuální situaci a přizpůsobit se individuálním potřebám dětí. Do programu je zařazováno dostatek pohybové aktivity ve třídě i venku.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společenských činností v malých, středně velkých i velkých skupinách. Jejich poměr se snažíme udržet v denním režimu vyvážený.

Denní řád je dostatečně pružný, poměr spontánních a řízených činností je vyvážený. Je dostatečně dbáno na soukromí dětí, pokud mají potřebu uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, je jim to umožněno.

Činnosti jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem. Děti se přiměřeně svému věku podílejí na organizaci vzdělávacích činností, výběru některých aktivit a společném hodnocení jejich průběhu.

Formy a metody práce přizpůsobujeme složení kolektivu dětí, vyspělosti jednotlivých dětí, jejich individuálním zájmům a potřebám.

Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.

Dětem dvouletým je třeba umožnit zejména individuálně přizpůsobený adaptační režim, dostatek času na veškeré aktivity, včetně převlékání a stravování, zároveň děti motivujeme, aby co nejdříve zvládaly činnosti samostatně a měly z toho radost.

V souladu s právními předpisy je zohledněn počet dětí ve třídě mateřské školy

2.5. HARMONOGRAM DNE

Uvedený harmonogram je orientační a pedagogové jej přizpůsobují aktuálním potřebám dětí, průběhu vzdělávání i organizaci dne.

6:00	**ZAČÁTEK PROVOZU MŠ**
6:00 - 8:45	Scházení dětí, komunikace s rodiči
	Hry a tvořivé činnosti dětí
	Komunikace dětí s učitelkou
	Jazykové chvilky
	Vzdělávací nabídka
	Realizace ind. činností
	Ranní komunitní kruh
	Tělovýchovné chvilky
8:45 - 9.00	Hygiena, dopolední svačina

9:00-9:30	Hry a tvořivé činnosti dětí
	Komunikace dětí s učitelkou
	Vzdělávací nabídka
	Realizace ind. činností
9:30-11:30	Příprava na pobyt venku, pobyt venku
11:45-14:00	Hygiena, oběd, literární chvilky,
	Odpolední odpočinek, klidové činnosti pro děti s nižší potřebou spánku
14:00-14:15	Odpolední svačina
14:15-16:30	Hry a tvořivé činnosti dětí
	Plánované ind. činnosti
	V případě vhodného počasí pobyt venku
	Rozcházení dětí, komunikace s rodiči
16:30 (v MŠ Slavíkova 17:00)	**UKONČENÍ PROVOZU MŠ**

2.6. ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Statutárním orgánem školy je ředitelka, kterou jmenuje zřizovatel.

- **Charakteristika a filozofie řízení**

Řízení naší mateřské školy je postaveno na principech participace, otevřenosti, profesionality a vzájemné důvěry. Cílem managementu je vytvářet bezpečné, podnětné a stabilní prostředí jak pro děti a jejich zákonné zástupce, tak pro všechny zaměstnance školy. Vzhledem k organizační struktuře naší školy, která zahrnuje hlavní pracoviště a odloučené pracoviště, jsou veškeré řídící procesy nastaveny tak, aby zajišťovaly jednotný pedagogický přístup, kvalitu vzdělávání a rovnocenné podmínky na obou pracovištích.

- **Struktura a mechanismy řízení:**

Kompetence a odpovědnost: V čele mateřské školy stojí ředitelka, která nese plnou právní, ekonomickou a pedagogickou odpovědnost za celou instituci. Pro zajištění plynulého provozu a metodického vedení na odloučeném pracovišti je jmenována zástupkyně ředitelky, která koordinuje každodenní chod daného pracoviště. Kompetence všech zaměstnanců (pedagogických i provozních) jsou jasně vymezeny v organizačním řádu, vnitřních směrnicích a náplních práce.

Informační systém a interní komunikace:

Propojení a jednotnost obou pracovišť je zajištěna pravidelným a obousměrným přenosem informací. Vedení školy organizuje společné pedagogické rady a provozní porady, které se konají střídavě na obou pracovištích, což podporuje pocit sounáležitosti celého týmu.

Komunikace s rodinou:

Aplikace Naše MŠ: Hlavním pilířem a oficiálním nástrojem pro komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci dětí je školní informační systém Naše MŠ. Tato aplikace slouží k rychlému předávání informací o dění ve školce, omlouvání absencí a k zasílání důležitých oznámení vedení školy i jednotlivých tříd. Tímto způsobem zajišťujeme transparentnost, moderní přístup a okamžitou informovanost rodičů na obou pracovištích.

Plánování, evaluace a jednotný přístup: Činnost školy je řízena na základě jednotného ročního prováděcího plánu. Nedílnou součástí managementu je proces vlastního hodnocení školy (autoevaluace). Evaluační nástroje (hospitační činnost ředitelky na pracovišti Makovského a zástupkyně ředitele na pracovišti Slavíkova, zpětná vazba od rodičů prostřednictvím aplikace Naše MŠ, analýza výsledků vzdělávání) jsou uplatňovány jednotně. Výsledky evaluace slouží jako podklad pro další strategické plánování a rozvoj obou pracovišť.

Týmová práce a profesní rozvoj: Management školy aktivně podporuje delegování pravomocí a zapojování pedagogů z obou pracovišť do tvorby koncepce školy, plánování školních akcí a výběru didaktických pomůcek. Je kladen důraz na kolegiální podporu, sdílení dobré praxe mezi pracovišti (vzájemné hospitace) a plánované další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP).

2.7. PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ

V současné době v obou mateřských školách pracuje 14 učitelek na plný úvazek, 2 učitelky na zkrácený úvazek. O provoz se starají 4 provozní zaměstnanci, 1 účetní a 5 kuchařek.

V MŠ V. Makovského pracuje 9 učitelek, z toho 3 mají vysokoškolské vzdělání. Účetní agendu zajišťuje účetní školy, která má plný úvazek, o úklid se starají 2 provozní pracovnice, v kuchyni je hlavní kuchařka, pomocnice v kuchyni a vedoucí školní jídelny – všechny se zkráceným úvazkem.

V MŠ Slavíkova pracuje 7 učitelek, z toho mají 3 vysokoškolské vzdělání. O úklid se starají 2 provozní pracovnice s částečným úvazkem, v kuchyni je hlavní kuchařka, pomocnice v kuchyni a vedoucí školní jídelny – všechny se zkráceným úvazkem.

Ředitelka školy má vzdělání vysokoškolské.

Pedagogičtí i provozní zaměstnanci byli pečlivě vybráni dle vzdělání, praxe v oboru a svého vystupování. Svým jednáním a chováním prezentují mateřskou školu a předcházejí konfliktům. Pro chod mateřské školy je důležité ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Podporujeme spoluúčast celého personálu jako týmu na rozhodování v základních otázkách provozu a programu školy.

Všichni pedagogové se stále sebevzdělávají na základě plánu profesního rozvoje, který je nastaven individuálně u každého z nich a v závěru školního roku vyhodnocován.

Ředitelka maximálně podporuje profesionalizaci celého týmu včetně sebe, reaguje na požadavky a vývoj současné společnosti.

Všechny pracovnice usilují o prohlubování své kvalifikace, ze strany ředitelství školy mají velkou podporu. Plán vzdělávání pedagogických pracovníků je pravidelně aktualizován a řešen dle evaluačních činností. Vychází z podmínek a finančních možností školy.

Každá iniciativa pedagogů, která souvisí se zkvalitněním vlastního vzdělávacího procesu je vítána a maximálně podpořena.

Učitelé se také věnují samostudiu odborné literatury, časopisů, vzdělávacích pořadů.

Učitelé jednají, chovají se a pracují v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání dětí předškolního věku.

Rozpis přímé pedagogické činnosti pedagogů je přizpůsoben tak, aby bylo v co největší míře souběžné působení pedagogů v rámci třídy mateřské školy v organizačně náročnějších částech dne.

Rozvrh přímé pedagogické práce je řešen nerovnoměrným rozvržením v 6 týdnech stále se opakujících. Je optimálně využita maximální možná výše úvazků pedagogických pracovníků.

Učitelé se vzdělávají v oblasti péče o děti od 2 let formou akreditovaných seminářů a školení.

2. 8. SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI

Rodinu vnímáme jako nejdůležitějšího partnera ve výchově a vzdělávání dítěte. Usilujeme o vytváření otevřených, respektujících a partnerských vztahů mezi školou a rodinou založených na vzájemné důvěře, spolupráci a pravidelné komunikaci. Společným cílem je spokojené dítě, které se v mateřské škole cítí bezpečně, jistě a přijímané. Rodiče jsou partnery při plánování podpory individuálního rozvoje dítěte.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se společných akcí, projektů a aktivit pořádaných školou. Jsou pravidelně informováni o vzdělávací nabídce, průběhu vzdělávání i individuálních pokrocích svého dítěte prostřednictvím osobních konzultací, třídních schůzek, nástěnek, webových stránek a dalších komunikačních kanálů školy.

Pedagogové respektují potřeby rodiny, zachovávají diskrétnost a chrání soukromí dětí i rodičů. Nabízejí rodičům odbornou podporu, možnost konzultací a společné hledání vhodných postupů při vzdělávání a výchově dítěte. Důraz je kladen na otevřenou komunikaci, vzájemný respekt a partnerský přístup.

Mateřská škola vytváří prostor pro aktivní zapojení rodičů do života školy a podporuje společné aktivity zaměřené například na zdravý životní styl, environmentální výchovu, tradice školy nebo komunitní setkávání. Spolupráce s rodiči přispívá k vytváření příjemného sociálního klimatu školy a k jednotnému působení na dítě v rodině i mateřské škole.

Naším cílem je budovat prostředí, ve kterém se děti, rodiče i zaměstnanci cítí dobře, vítaně a bezpečně, a kde vzájemná spolupráce podporuje harmonický rozvoj dítěte.

Ze všech akcí pořádaných mateřskou školou je pořizována fotodokumentace, která je průběžně umísťována na www stránkách školy a facebooku školy.

Aktivní spolupráce – několikrát za školní rok připravují učitelky v rámci jednotlivých tříd program se společným setkáním rodičů a dětí (podzim, Vánoce, Velikonoce, oslava Dne matek, dětský den…).

Poradenský servis – pedagogické pracovnice předávají rodičům informace o rozvoji a pokrocích jejich dítěte při osobním setkání. Na požádání poskytují odborné informace o výchově a vzdělávání předškolních dětí. Zveřejňujeme zajímavé odborné články i informace prostřednictvím nástěnek v šatnách dětí.

V případě zájmu zprostředkujeme rodičům kontakt na odborná pracoviště (PPP, SPC, logopedické pracoviště). Rodiče mají možnost využívat konzultací s pedagogy týkajících se školní zralosti dítěte (ve třídách nejstarších dětí) či logopedické prevence.

Sponzoring – rodiče poskytují mateřské škole sponzorské dary, ať už ve formě finanční, na nákup hraček či literatury pro děti, nebo ve formě drobných věcí, se souhlasem zřizovatele.

Spolupráce s rodiči dětí 2 – letými – vzhledem k nízkému věku dětí od 2 do 3 let je spolupráce s jejich zákonnými zástupci naprosto zásadní. Je vytvářen vstřícný a důvěryhodný vztah mezi zaměstnanci školy, rodiči i dítětem. Nicméně podstatné je pro dítě stále rodinné zázemí.

2.9. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

POJETÍ VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI:

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení, po projednání se zákonným zástupcem dítěte a jsou zpracována v individuálním vzdělávacím plánu /IVP/ dítěte nebo plánu pedagogické podpory.

Snahou všech pedagogů v naší škole je vytvořit každému dítěti optimální podmínky k rozvoji jeho osobnosti po stránce fyzické i duševní, k rozvoji samostatnosti v největší míře.

SYSTÉM PÉČE O DĚTI S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI:

1. <u>Postup školy při poskytování podpůrných opatření od prvního stupně – plán pedagogické podpory</u>

Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte vytvoří učitel plán pedagogické podpory žáka. S plánem pedagogické podpory škola seznámí zákonného zástupce žáka i ostatní učitele dítěte. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně učitel ve spolupráci s ostatními učiteli dítěte průběžně hodnotí. V případě potřeby je plán pedagogické podpory průběžně aktualizován v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory učitelé vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.

Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, doporučí učitel zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.

Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb dítěte.

2. Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami

Doporučí – li školské poradenské zařízení vzdělávání dítěte dle individuálního vzdělávacího programu, zákonný zástupce podá ředitelce školy žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího programu. Ředitelka školy žádost posoudí a v případě schválení žádosti zajistí zpracování IVP.

IVP vytváří učitel ve spolupráci s dalšími učiteli dítěte. Podklady kontroluje, konzultuje se školským poradenským zařízením a celkově zodpovídá za IVP ředitelka školy. IVP schvaluje ředitelka školy.

IVP jsou zpracovány na základě školního vzdělávacího programu a vycházejí ze specifických vzdělávacích potřeb dětí. Upravují obsah, formy a podmínky jejich vzdělávání. S IVP jsou seznámeni všichni vyučující a zákonný zástupce žáka.

PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ S PŘIZNANÝMI PODPŮRNÝMI OPATŘENÍMI:

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Učitel zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, metod a forem vzdělávání
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství

- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- přítomnost asistenta pedagoga na základě doporučení školského poradenského zařízení

2.10. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH

Školní vzdělávací program umožňuje, aby byl přizpůsoben obsah i podmínky mimořádným schopnostem dětí a doplněn nabídkou dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností dětí. Dítě, které vykazuje známky nadání, je dále podporováno. Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich silných stránek a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Mateřská škola zajišťuje realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro objevování potenciálu podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

3. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Celá organizace je tvořena dvěma pracovišti se sedmi třídami s maximální kapacitou 28 dětí na jednu třídu (celkem 196 dětí).

V MŠ V. Makovského jsou všechny třídy heterogenní, v MŠ Slavíkova jsou třídy homogenní. Rodiče tak mají možnost volby podle svých preferencí.

Předškolní vzdělávání je organizováno v souladu s platným zněním školského zákona a souvisejících právních předpisů.

Vzdělávání probíhá v průběhu celého dne, ve všech činnostech a v pohodových podmínkách. Učitelky mají možnost přizpůsobit vzdělávání aktuální situaci a zájmu dětí.

K tomu využíváme všech dostupných forem vzdělávání:

- **spontánní i organizované činnosti,** jejichž poměr je vyvážený (založené na principu nápodoby)
- **individuální, skupinové i frontální přístupy**
- **učení hrou, praktickou činností, pokusem**
- **prožitkové, situační učení** (vytváření a využívání situací, které poskytují dětem praktické ukázky životních souvislostí)
- **didaktické učení** (založené na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte)

Děti s odkladem školní docházky mají vytvořený plán pedagogické podpory se zaměřením na posílení jejich slabších stránek.

PŘIJÍMÁNÍ DĚTÍ DO MŠ

Zápis dětí do mateřské školy vyhlašuje zřizovatel a probíhá v měsíci březnu. Rodiče dítě přihlašují na celodenní pobyt. O přijetí a zařazení dětí do mateřské školy rozhoduje ředitelka školy ve správním řízení.

K předškolnímu vzdělávání se přijímají děti zpravidla ve věku od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let.

Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné /platí od 1.9.2017/.

Zákonný zástupce je povinen přihlásit dítě k zápisu k předškolnímu vzdělávání (§ 34 odst. 2) v kalendářním roce, ve kterém začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte. Dítě, pro které je předškolní vzdělávání povinné, se vzdělává v mateřské škole zřízené obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu, v němž má dítě místo trvalého pobytu. Školský obvod pro děti naší mateřské školy je PORUBA / platí od 1.1.2017/.

Zákonný zástupce může zvolit pro dítě jinou mateřskou školu nebo jiný způsob povinného předškolního vzdělávání:

- **individuální vzdělávání dítěte**, které se uskutečňuje bez pravidelné denní docházky dítěte do mateřské školy
- **vzdělávání v přípravné třídě základní školy a ve třídě přípravného stupně základní školy speciální**
- **vzdělávání v zahraniční škole na území České republiky,** ve které ministerstvo povolilo plnění školní docházky

Při přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání je třeba dodržet podmínky stanovené zvláštním předpisem / § 50 zákon č. 528/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví – předškolní zařízení může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci/, neplatí pro povinnou školní docházku od 1.9.2017.

O zařazení **zdravotně postiženého dítěte** do MŠ rozhoduje ředitelka školy na základě písemného vyjádření dětského lékaře a pedagogicko – psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra příslušného zaměření.

Ředitelka mateřské školy může stanovit k ověření schopností přizpůsobit se podmínkám mateřské školy **tříměsíční zkušební dobu.**

Pokud počet přihlášených dětí překročí kapacitu školy, rozhodne ředitelka školy o přijetí dětí podle vyhlášených **kritérií.**

4. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Vzdělávací program vychází ze vzdělávacích cílů a oblastí Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Obě naše mateřské školy (dále jen mateřská škola) pracují podle jednoho Školního vzdělávacího programu s názvem **„Kdo si hraje, nezlobí, zkoumá, bádá, všechno ví“.**

Smyslem našeho programu je seznámit děti se světem, ve kterém žijí, který se jich bezprostředně týká, ale i světem dál od jejich obzoru. Ukázat dětem způsob, jak propojit jejich dětský svět s okolím, jak se orientovat v situacích denních i mimořádných.

Budeme usilovat o rozvíjení vztahů mezi dětmi, podporovat přátelství, kamarádství, nevidět sama sebe, ale také své okolí, lidi, přírodu, věci, jevy a nebýt lhostejný. Ukážeme jim svět tak, aby časem pochopily vzájemné souvislosti mezi živou a neživou přírodou, vztahy mezi lidmi, aby našly svou individualitu, mohly se stát samostatně myslící a rozhodující se osobou, aby se uměly prosadit, vyjádřit se v kolektivu a nebály se objevovat a poznávat.

Budeme poznávat okolí mateřské školy, prožívat oslavy, svátky, zvyky a tradice související se společenským životem.

Budeme rozvíjet estetické cítění dětí, individuální smysl pro krásu, početní představy a jazykový projev. Velký důraz bude kladen na postupné zvládnutí základních pracovních a hygienických návyků, společenského chování, aby se naučily chránit se před různým nebezpečím.

Podporujeme plynulý přechod dítěte do základního vzdělávání rozvojem dovedností, které k němu přirozeně směřují (grafomotorika, řeč, sebeobsluha, sociální dovednosti). Děti si osvojují správný úchop tužky v přirozených činnostech, budeme podporovat správný řečový vývoj. Budeme usilovat o to, aby na konci předškolního vzdělávání zvládly rozvinout všechny kompetence.

Budeme využívat všech různých pomůcek a hraček, které jsou v mateřské škole k dispozici, ale i používat všechny dostupné výtvarné a pracovní materiály a pomůcky.

Dětem nabídneme různá divadelní představení, která budou realizována v souladu se vzdělávací nabídkou v mateřské škole.

Děti mají právo se rozvíjet, učit se v rozsahu svých potřeb a postupovat individuálním tempem.

Dítě vnímáme jako aktivního účastníka vzdělávání. Pedagog vytváří příležitosti, aby dítě mohlo zkoumat, rozhodovat se, klást otázky, vyjadřovat své názory, spolupracovat s ostatními a podílet se na plánování i reflexi vzdělávacích činností.

4.1. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

Vzdělávací činnosti dětí zakládáme na prožitku a přímých zážitcích dětí, vycházíme z jejich samostatné činnosti a individuality, z dětské zvídavosti a potřeby něco objevovat.

Poskytujeme dětem dostatečný prostor pro spontánní aktivity i dětské plány. Zajišťujeme možnost projevovat se a bavit přirozeným způsobem.

Výchovně-vzdělávací činnosti v mateřské škole jsou realizovány prostřednictvím spontánních i řízených aktivit, které se vzájemně prolínají a navazují na přirozené potřeby, zájmy a individuální možnosti dětí. Vzdělávání probíhá formou hry, prožitkového učení, experimentování, objevování a praktických činností.

Pedagogové vytvářejí bezpečné, podnětné a vstřícné prostředí, které podporuje samostatnost, tvořivost, spolupráci a zdravé sebevědomí dítěte. Respektují individuální tempo vývoje každého dítěte a uplatňují individuální přístup.

- V průběhu dne jsou zařazovány zejména tyto činnosti:

- pohybové a zdravotně preventivní aktivity podporující tělesný rozvoj, koordinaci pohybů a zdravý životní styl
- jazykové a komunikační činnosti rozvíjející slovní zásobu, správnou výslovnost, předčtenářskou gramotnost a komunikační dovednosti
- poznávací a badatelské činnosti podporující zvídavost, logické myšlení, matematickou pregramotnost a poznávání okolního světa
- výtvarné, pracovní, hudební a dramatické činnosti rozvíjející tvořivost, estetické cítění a fantazii
- sociální a prosociální aktivity vedoucí ke spolupráci, vzájemnému respektu, ohleduplnosti a dodržování společně vytvořených pravidel
- environmentální činnosti zaměřené na poznávání přírody, ochranu životního prostředí a vytváření kladného vztahu k přírodě
- pobyt venku s dostatkem pohybových, poznávacích i relaxačních aktivit

Součástí vzdělávací nabídky jsou tematické projekty, oslavy tradic a svátků, kulturní a sportovní akce, výlety, exkurze a další aktivity, které obohacují vzdělávací proces a podporují všestranný rozvoj dítěte.

Veškeré činnosti směřují k naplňování cílů předškolního vzdělávání, rozvoji klíčových kompetencí a vytváření základů celoživotního učení.

4.2. PROSTŘEDKY K DOSAHOVÁNÍ CÍLŮ

Základním prostředkem naší výchovně vzdělávací práce je **hra**. Děti se nejlépe vyvíjejí, věnují – li se své přirozené činnosti a tím je hra jako přirozená aktivita dítěte. Při hře se nejefektivněji a nejlépe učí. Dítěti poskytujeme v procesu výchovy a vzdělávání vzájemné porozumění, přijetí dítěte a jeho naslouchání. Klademe důraz na úctu k dítěti, respekt a důvěru, na jeho tvořivé síly, vlastní prožitky a zkušenosti.

Jako prostředek volíme – samostatné tvořivé hry – spontánní manipulační hry, spontánní pohybové aktivity, kooperativní a námětové hry, dramatické hry, pohybové hry, psychomotorické hry a cvičení, hudebně pohybové hry, grafická cvičení, výtvarné hry, experimentování, situační hry a učení, kooperativní učení, prožitkové učení, smyslohraní, formativní zpětnou vazbu.

4.3. METODY K DOSAHOVÁNÍ CÍLŮ

Rozhovor, vyprávění, diskuze, pozorování předmětů a jevů, předvádění předmětů, práce s textem, metody problémového učení, metody hraní rolí, didaktické hry, dramatizace, badatelské aktivity.

Na začátku školního roku se učitelka snaží kolektiv dětí co nejrychleji poznat a mohla tak snadněji plánovat svou pedagogickou činnost. Učitel sleduje rozvoj dítěte v jednotlivých oblastech a postupné osvojování kompetencí. Hlavní metodou získávání poznatků o dítěti je **pozorování** při jeho činnosti – hře.

Při naplňování cílů předškolního vzdělávání pedagogové využívají rozmanité metody a formy práce, které respektují věkové zvláštnosti, individuální potřeby a možnosti dětí.

- *Používané metody*

- Prožitkové učení
  – děti získávají zkušenosti vlastní činností (pečení cukroví, sázení rostlin, pokusy s vodou, péče o zahradu)
- Učení hrou
  – využití námětových, konstruktivních, didaktických, pohybových a společenských her
- Kooperativní učení
  – práce ve dvojicích a malých skupinách, společné stavby ze stavebnic, řešení úkolů, projektové aktivity
- Situační učení
  – využívání běžných denních situací k učení (řešení konfliktů mezi dětmi, stolování, oblékání, úklid hraček)
- Smyslohraní

  - forma hry, při které děti (někdy i dospělí) zapojují své smysly – hlavně zrak, hmat, sluch, čich a chuť – a prostřednictvím objevování se učí a rozvíjejí.

  - Cílem smyslohraní není jen „zabavit dítě“, ale podpořit například: jemnou motoriku a koordinaci rukou, soustředění a zvídavost, slovní zásobu a komunikaci, kreativitu a samostatné objevování, schopnost řešit problémy.

- Objevování a experimentování
  – jednoduché pokusy s přírodninami, magnety, vodou, ledem, světlem, pískem nebo barvami

- Pozorování
  – sledování změn v přírodě, růstu rostlin, počasí, života zvířat či práce dospělých
- Rozhovor a řízená diskuse
  – komunitní kruh, sdílení zážitků, řešení problémových situací, společné plánování aktivit
- Názorně demonstrační metody
  – ukázka pracovních postupů, manipulace s materiálem, využití obrázků, modelů, knih a digitálních pomůcek
- Imitace a nápodoba
  – osvojování správných hygienických návyků, pracovních postupů, pohybových dovedností a společenského chování
- Projektové učení
  – tematické projekty (např. Podzim na zahradě, Cesta kolem světa, Povolání, Zvířata v zimě)

4.4. FAKTORY POZOROVÁNÍ JSOU

- řečový vývoj a způsob vyjadřování / aktivní, pasivní, artikulace, výslovnost/
- návyky a dovednosti v sebeobsluze
- motorika / lateralita, jemná a hrubá motorika/
- sociální chování a emociální projevy / sociální vztahy k dospělým, ostatním dětem/
- schopnost převzít pracovní úkoly / soustředit se a setrvat v nich, pracovní tempo, motivace k učení/
- poznávací schopnosti / zrakové, sluchové, hmatové vnímání, chápání množství, časová a prostorová orientace/

Jednou z metod získávání informací o dítěti je **rozhovor** s rodinnými příslušníky a snaha znát podmínky, ve kterých dítě žije, nezanedbatelným ukazatelem je **rozbor výtvorů dítěte**.

Učitelky ve třídě konzultují své postřehy a závěry z diagnostiky dítěte a následně provádí analýzu své vlastní pedagogické činnosti / autoevaluace/, aby mohly co nejlépe plánovat výchovně vzdělávací práci.

4.5. FORMY K DOSAHOVÁNÍ CÍLŮ

Různé využití spontánních situací, řízené činnosti individuální, skupinové, ve dvojici i frontální, učení se dětí navzájem. Činnosti dle charakteru provádíme ve třídě, na školní zahradě, při pobytu venku v okolí mateřské školy.

V návaznosti na obecné cíle vzdělávání jsou hlavními cíli předškolního vzdělávání:

1. Rozvíjení dítěte a jeho schopnost učení
2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost, působící na své okolí

To vše na úrovni předškolního dítěte, elementárních možnostech jeho chápání a vidění světa v přirozených životních souvislostech a okolnostech, v nichž vyrůstá.

Při naplňování cílů předškolního vzdělávání využíváme různé organizační formy práce, které se vzájemně prolínají a reagují na potřeby, zájmy i individuální možnosti dětí.

- *Individuální forma*

  Pedagog pracuje s jednotlivým dítětem podle jeho aktuálních potřeb, schopností a tempa. Využívá ji při rozvoji řeči, grafomotoriky, předmatematických představ, při podpoře nadaných dětí i dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

- *Skupinová forma*

Děti pracují v menších skupinách, učí se spolupracovat, domlouvat se, řešit společné úkoly a vzájemně si pomáhat.

- *Práce ve dvojicích*

Děti společně plní úkoly, rozvíjejí komunikaci, spolupráci, ohleduplnost a schopnost řešit problémy.

- *Frontální (společná) forma*

Pedagog pracuje s celou třídou najednou, například při komunitním kruhu, hudebních, pohybových nebo vzdělávacích činnostech.

- *Spontánní činnosti*

Děti si samostatně vybírají hry a aktivity podle svého zájmu. Pedagog vytváří podnětné prostředí a přirozeně podporuje jejich učení.

- *Řízené činnosti*

Pedagog plánuje vzdělávací nabídku zaměřenou na rozvoj konkrétních kompetencí, znalostí a dovedností.

- *Integrované bloky a projektové vyučování*

Vzdělávání probíhá prostřednictvím tematicky propojených činností, které spojují více vzdělávacích oblastí a vedou děti k aktivnímu poznávání.

- *Prožitkové a situační učení*

Děti získávají zkušenosti prostřednictvím vlastních zážitků a reálných životních situací.

- *Pobyt venku*

Součástí vzdělávání jsou každodenní činnosti na školní zahradě, vycházky, poznávání přírody, pohybové aktivity a environmentální vzdělávání.

- *Kulturní, společenské a mimoškolní akce*

Vzdělávání je doplňováno návštěvami divadel, knihoven, muzeí, exkurzemi, výlety, sportovními akcemi, besedami a tematickými programy.

4.6. RÁMCOVÉ CÍLE

1. **Dítě a jeho tělo –** *oblast biologická* – poznávání lidského těla, podpora tělesné a pohybové zdatnosti, zdravý růst a výživa, sebeobsluha
2. **Dítě a jeho psychika –** *oblast psychologická* – podpora duševní pohody, rozvoj poznávacích procesů, myšlení, řeči, intelektu
3. **Dítě a ten druhý a společnost –** *oblast sociálně kulturní* – vztahy dítěte k jiným dětem a dospělým, vzájemná komunikace, spolupráce, svět kultury a umění, společenské, morální a estetické hodnoty
4. **Dítě a svět –** *oblast environmentální* – poznatky o světě, o jeho dění, vývoji a změně, vliv člověka na životní prostředí

Rámcový vzdělávací program obsahuje dílčí vzdělávací cíle a vzdělávací nabídku. Učitelky plánují konkrétní činnosti, soustavně sledují a hodnotí, zda jejich konkrétní činnost s dětmi naplňuje jednotlivé cíle vzdělávání, jaké výchozí kompetence má dítě mít, co má při ukončení předškolního vzdělávání zvládat.

4.7. KLÍČOVÉ KOMPETENCE

KLÍČOVÁ KOMPETENCE K UČENÍ

- Dítě je otevřené k objevování a poznávání světa kolem sebe. Vyhodnocuje svoje pokroky v učení, rozvíjí své kritické myšlení.

Kompetenci k učení rozvíjíme prostřednictvím činností, které podporují přirozenou zvídavost dítěte, radost z poznávání, samostatné objevování a získávání zkušeností.

Dítě si postupně vytváří pozitivní vztah k učení, získává nové poznatky vlastní aktivitou, učí se soustředit, dokončovat započatou práci, využívat získané zkušenosti v nových situacích a nachází radost z objevování a poznávání.

Očekávané výsledky učení

Ukončení předškolního vzdělávání

- Při učení využívá strategie pokusu a omylu
- Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost
- Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje
- Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích

Pedagog:

- vytváří podnětné prostředí, které motivuje děti k objevování a experimentování
- nabízí dětem možnost volby činností podle jejich zájmů
- vede děti k pozorování, porovnávání, třídění a hledání souvislostí
- podporuje samostatné řešení problémů a hledání různých způsobů řešení
- klade otevřené otázky a podněcuje děti k přemýšlení a vyjadřování vlastních názorů
- umožňuje dětem učit se vlastní zkušeností, pokusem a omylem
- zařazuje badatelské činnosti a jednoduché experimenty
- podporuje dokončování započaté činnosti a radost z dosaženého výsledku
- vede děti k sebehodnocení a uvědomování si vlastního pokroku
- propojuje nové poznatky s předchozími zkušenostmi dítěte

Konkrétní příklady činností:

- třídění přírodnin podle různých znaků
- pokusy s vodou, ledem, vzduchem, světlem nebo magnety
- pozorování změn v přírodě během ročních období
- pěstování rostlin a sledování jejich růstu
- skládání puzzle, stavebnic a konstrukčních modelů
- práce s encyklopediemi, obrázkovými knihami a digitálními pomůckami
- řešení hádanek, rébusů a logických úkolů
- didaktické hry zaměřené na předmatematické a předčtenářské dovednosti
- vycházky spojené s pozorováním okolí a následným rozhovorem

- společné hodnocení činností otázkami: „Co se nám podařilo?“, „Co jsme zjistili?“, „Co bychom příště udělali jinak?“
- projektové dny zaměřené na objevování přírody, techniky nebo života lidí

KLÍČOVÁ KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

- Dítě vyjádří své myšlenky, prožitky a zkušenosti. Komunikuje v běžných situacích s dětmi i s dospělými. Projevuje se kultivovaně, v souladu se základními pravidly komunikace. Komunikativní kompetenci rozvíjíme vytvářením prostředí, ve kterém mají děti dostatek příležitostí ke vzájemné komunikaci, vyjadřování vlastních myšlenek, naslouchání druhým a porozumění různým formám sdělení.
- Dítě postupně získává schopnost srozumitelně vyjadřovat své myšlenky, potřeby a pocity, naslouchat druhým, porozumět sdělovaným informacím, aktivně komunikovat v různých situacích a využívat komunikaci jako prostředek spolupráce, poznávání i řešení běžných životních situací.

Očekávané výsledky učení

Ukončení předškolního vzdělávání

- Vyjadřuje se různými způsoby
- Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi
- Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává
- Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace

Pedagog:

- vede děti k otevřené a kultivované komunikaci s vrstevníky i dospělými
- podporuje rozvoj slovní zásoby, správné výslovnosti a souvislého vyjadřování
- vytváří prostor pro sdílení zážitků, názorů a pocitů
- učí děti naslouchat druhým, respektovat pravidla rozhovoru a střídat se v komunikaci
- zařazuje jazykové, logopedické a sluchové hry
- podporuje rozvoj předčtenářské gramotnosti prostřednictvím práce s knihou a textem
- využívá dramatizaci, vyprávění, rozhovory, básně, písně a říkadla
- seznamuje děti s různými způsoby komunikace (verbální, neverbální, výtvarná, hudební, pohybová)
- vede děti k tomu, aby dokázaly požádat o pomoc, poděkovat, omluvit se a vhodně vyjádřit své potřeby

- podporuje děti v samostatném vyjadřování a kladení otázek

Konkrétní příklady činností:

- komunitní kruh a ranní rozhovory
- vyprávění zážitků z domova nebo z výletů
- společné čtení pohádek, příběhů a jejich následné převyprávění
- dramatizace pohádek a hraní rolí
- jazykové hry zaměřené na rozvoj slovní zásoby, rytmizaci slov a sluchové vnímání
- logopedické chvilky, dechová a artikulační cvičení
- popis obrázků, předmětů nebo situací
- rozhovory nad knihami, ilustracemi a fotografiemi
- zpěv písní, recitace básní a říkadel
- řešení modelových situací („Jak požádám o hračku?“, „Jak odmítnu, když se mi něco nelíbí?“)
- práce ve dvojicích a skupinách, při níž děti společně plánují a domlouvají postup
- využívání piktogramů, obrázkových plánů a dalších podpůrných komunikačních prostředků podle potřeb dětí

KLÍČOVÁ KOMPETENCE OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ

Dítě objevuje samo sebe, navazuje vztahy s ostatními.

Kompetenci osobnostní a sociální rozvíjíme prostřednictvím každodenních situací, vzájemných vztahů a činností, při kterých se děti učí poznávat samy sebe, vnímat druhé, spolupracovat, respektovat společná pravidla a zvládat běžné životní situace.

Dítě si postupně vytváří pozitivní vztah k sobě i ostatním, učí se samostatnosti, odpovědnosti, spolupráci, respektování pravidel a zvládání různých sociálních situací. Získává zkušenosti potřebné pro život ve společnosti a budování zdravých mezilidských vztahů.

Očekávané výsledky učení

Ukončení předškolního vzdělávání

- Odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování i komunikaci
- Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého
- Pojmenuje vlastní silné stránky
- Projevuje důvěru v sebe sama
- Vyjadřuje svůj názor
- Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým

- Rozlišuje vhodné a nevhodné chování
- Chová se v souladu se základními společenskými pravidly

Pedagog:

- vytváří bezpečné a podnětné prostředí založené na důvěře, respektu a vzájemné úctě
- podporuje děti v samostatnosti, sebeobsluze a rozhodování
- vede děti k uvědomování si vlastních schopností, potřeb a pocitů
- pomáhá dětem pojmenovávat a zvládat emoce vhodným způsobem
- podporuje zdravé sebevědomí a pozitivní sebepojetí dítěte
- učí děti respektovat pravidla soužití ve třídě a nést odpovědnost za své chování
- vede děti ke spolupráci, ohleduplnosti, vzájemné pomoci a toleranci
- podporuje schopnost řešit konflikty domluvou a hledáním společného řešení
- vytváří příležitosti k rozhodování a převzetí odpovědnosti za vlastní jednání
- respektuje individuální zvláštnosti každého dítěte a podporuje jeho začlenění do kolektivu

Konkrétní příklady činností:

- společné vytváření pravidel třídy a jejich dodržování
- ranní komunitní kruh zaměřený na sdílení pocitů a zážitků
- hry podporující spolupráci (společné stavby, týmové úkoly, kooperativní hry)
- role pomocníka dne (péče o prostředí třídy, rozdávání pomůcek, pomoc kamarádům)
- samostatné oblékání, hygiena, stolování a péče o své věci
- dramatizace a hraní rolí zaměřené na řešení mezilidských situací
- společné plánování a hodnocení činností
- oslavy narozenin a společných událostí podporující vztahy mezi dětmi
- hry na poznávání emocí (poznávání výrazů tváře, vyjadřování pocitů)
- relaxační a zklidňující techniky pro zvládání emocí
- pomoc mladším nebo méně zkušeným dětem
- společné práce a projekty, při kterých děti rozdělují úkoly a spolupracují

KLÍČOVÁ KOMPETENCE K OBČANSTVÍ A UDRŽITELNOSTI

- Dítě se chová v souladu se základními pravidly soužití a myšlenkami udržitelného rozvoje.

- Kompetenci k občanství a udržitelnosti rozvíjíme prostřednictvím každodenního života v mateřské škole, při kterém se děti učí vnímat sebe jako součást společenství, respektovat druhé, pečovat o své okolí a vytvářet si pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí.
- Dítě postupně získává povědomí o tom, že je součástí společenství, učí se respektovat druhé, pečovat o své okolí a chápat význam ochrany přírody. Vytváří si základy odpovědného přístupu k životnímu prostředí a k životu ve společnosti.

Očekávané výsledky učení

Ukončení předškolního vzdělávání

- Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí
- Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji
- Přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí
- Přispívá k fungování společenství v mateřské škole
- Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých
- Identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat

Pedagog:

- vede děti k respektování společně vytvořených pravidel a k odpovědnému chování ve skupině
- podporuje vztahy založené na toleranci, ohleduplnosti, spolupráci a vzájemné pomoci
- seznamuje děti s právy a povinnostmi přiměřeně jejich věku
- vede děti k vnímání rozmanitosti lidí, kultur a způsobů života
- podporuje zájem dětí o místo, kde žijí, a o dění ve svém okolí
- vytváří příležitosti k péči o prostředí mateřské školy a jejího okolí
- vede děti k šetrnému zacházení s materiály, vodou, energií a přírodními zdroji
- podporuje odpovědný vztah k živé i neživé přírodě
- zařazuje činnosti zaměřené na ochranu životního prostředí a udržitelný způsob života
- vede děti k uvědomování si důsledků vlastního jednání

Konkrétní příklady činností:

- společné vytváření pravidel třídy a jejich dodržování
- rozhodování dětí při výběru aktivit a společné plánování činností
- pomoc kamarádům, ohleduplné chování k mladším a slabším dětem
- řešení konfliktů dohodou a hledání spravedlivého řešení
- seznamování s tradicemi, svátky a kulturními zvyky
- poznávání obce, významných míst a lidí ve svém okolí
- návštěvy knihovny, hasičů, policie, kulturních institucí a místních zajímavostí
- třídění odpadu ve třídě, využívání recyklovatelných materiálů při tvoření
- šetření vodou při hygieně a péči o prostředí

- péče o školní zahradu, záhonky, rostliny a drobné živočichy
- pozorování přírody, změn ročních období a života rostlin a zvířat
- vycházky do přírody spojené s poznáváním a ochranou životního prostředí
- úklid okolí mateřské školy nebo účast na ekologických aktivitách
- využívání přírodních materiálů při výtvarných a pracovních činnostech
- oslavy významných dnů zaměřených na ochranu přírody (např. Den Země)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI A PRACOVNÍ

- Dítě rozvíjí své nápady, využívá příležitosti, reaguje na změny. Vytváří si základy pracovních dovedností a vztah k práci.
- Kompetenci k podnikavosti a pracovní rozvíjíme v mateřské škole prostřednictvím činností, při kterých děti získávají zkušenosti s plánováním, rozhodováním, samostatným řešením úkolů, tvořivým přístupem a odpovědným dokončováním započaté práce. Děti se učí vnímat práci jako přirozenou součást života a získávají základní pracovní návyky.
- Dítě si postupně osvojuje schopnost samostatně se rozhodovat, plánovat a uskutečňovat své záměry, spolupracovat s ostatními, využívat své schopnosti a získávat pozitivní vztah k práci, tvoření a vlastní aktivitě.

Očekávané výsledky učení

Ukončení předškolního vzdělávání

- Přichází s vlastními nápady
- Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností
- Ke změnám přistupuje jako k příležitostem
- Dokáže měnit cesty k dosažení cíle
- Dokončí, co započalo
- Organizuje a realizuje svoje činnosti
- Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi
- Spolupodílí se na společných rozhodnutích
- Oceňuje práci i úsilí druhých

Pedagog:

- podporuje děti v samostatném rozhodování a umožňuje jim volit si činnosti podle vlastního zájmu
- vede děti k aktivitě, tvořivosti a hledání vlastních řešení

- vytváří příležitosti pro plánování, realizaci a hodnocení vlastní práce
- podporuje vytrvalost a dokončení započatých činností
- vede děti k odpovědnému zacházení s hračkami, pomůckami a materiálem
- rozvíjí základní pracovní dovednosti a návyky
- podporuje spolupráci při společných úkolech a projektech
- oceňuje snahu, aktivitu a pokrok dítěte, nikoli pouze výsledek
- umožňuje dětem zažít úspěch a uvědomit si vlastní schopnosti
- vede děti k bezpečnému používání nástrojů a pomůcek přiměřených věku

Konkrétní příklady činností:

- samostatný výběr her, hraček a pracovních aktivit
- plánování společných projektů (např. příprava výstavy, výzdoby třídy nebo zahradní slavnosti)
- výroba vlastních výrobků z různých materiálů
- práce s papírem, textilem, přírodninami, hlínou a dalšími materiály
- stříhání, lepení, skládání, konstruování a manipulace s různými pomůckami
- stavby ze stavebnic podle vlastního návrhu nebo předlohy
- péče o hračky, pomůcky a prostředí třídy
- role „pomocníka“ při běžných činnostech (příprava stolování, úklid, péče o rostliny)
- práce na školní zahradě (setí, sázení, zalévání, sklizeň)
- jednoduché vaření a příprava pokrmů
- třídění a využívání odpadových materiálů při tvoření
- společné hledání řešení při problémových situacích
- hodnocení vlastní práce („Co se mi podařilo? Co bych příště udělal/a jinak?“)
- seznamování s různými profesemi prostřednictvím návštěv, besed a tematických her

KLÍČOVÁ KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Dítě si poradí v běžných situacích, pracuje s chybou, zpracovává informace. Reflektuje bezprostředně prožité situace.
- Kompetenci k řešení problémů rozvíjíme v mateřské škole prostřednictvím situací, ve kterých děti získávají zkušenosti s hledáním vlastních cest, rozhodováním, zkoušením různých možností a vyhodnocováním výsledků své činnosti. Pedagog vytváří bezpečné prostředí, ve kterém se děti nebojí hledat řešení, chybovat a učit se z vlastních zkušeností.
- Dítě postupně získává schopnost vnímat problém jako výzvu, přemýšlet o možnostech řešení, využívat své zkušenosti, spolupracovat s ostatními a samostatně hledat způsoby, jak zvládnout nové nebo nečekané situace.

Očekávané výsledky učení

Ukončení předškolního vzdělávání

- Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů
- Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti
- Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje
- Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací
- Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli
- Tvořivě pracuje s informacemi
- Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů

Pedagog:

- podporuje děti v samostatném přemýšlení a hledání různých řešení
- klade dětem otázky vedoucí k uvažování („Jak bychom to mohli vyřešit?“, „Co by se stalo, kdyby…?“)
- poskytuje dětem dostatek času k řešení úkolů a situací
- vede děti k tomu, aby se učily zkoušet nové postupy a nevzdávaly se při neúspěchu
- podporuje schopnost rozhodovat se a nést přiměřenou odpovědnost za své rozhodnutí
- vede děti k řešení konfliktů domluvou a hledáním kompromisu
- využívá běžné situace během dne jako příležitosti k řešení problémů
- podporuje logické myšlení, tvořivost a schopnost hledat souvislosti
- oceňuje snahu dítěte a proces hledání řešení, nejen konečný výsledek

Konkrétní příklady činností:

- hledání způsobu, jak postavit stabilní stavbu ze stavebnice
- řešení úkolů při konstrukčních hrách (Jak vytvořit most, domeček, dráhu pro auta?)
- pokusy a experimenty (Co se potopí a co bude plavat? Jak rozpustit led?)
- třídění, porovnávání a hledání pravidel v různých předmětech a situacích
- matematické hry zaměřené na logické myšlení a orientaci v prostoru
- hledání řešení při běžných situacích („Máme málo pastelek, jak se rozdělíme?“)
- společné plánování výletu, projektu nebo třídní aktivity
- řešení konfliktů mezi dětmi pomocí rozhovoru a dohody
- dokončování rozpracovaných činností a hledání možností, jak je zlepšit
- dramatické hry a modelové situace zaměřené na rozhodování a řešení problémů
- práce s příběhy, při kterých děti navrhují vlastní pokračování nebo řešení situace

KLÍČOVÁ KOMPETENCE KULTURNÍ

- Dítě přijímá kulturní a uměleckou rozmanitost ve společnosti, vyjadřuje se uměleckými prostředky.
- Kompetenci kulturní rozvíjíme v mateřské škole prostřednictvím činností, které podporují vnímání krásy, tvořivost, fantazii, vztah ke kultuře, tradicím a umění. Děti získávají příležitosti k vlastnímu vyjádření prostřednictvím výtvarných, hudebních, dramatických, pohybových i pracovních aktivit a učí se vnímat kulturní hodnoty ve svém okolí.
- Dítě postupně získává pozitivní vztah ke kultuře a umění, rozvíjí svou tvořivost a schopnost estetického vnímání. Učí se vyjadřovat své pocity a myšlenky různými způsoby, respektovat kulturní hodnoty a vnímat rozmanitost světa kolem sebe.

Očekávané výsledky učení

Ukončení předškolního vzdělávání

- Má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí
- Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty
- Zapojuje se do tvůrčích činností
- Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních

Pedagog:

- vytváří podnětné prostředí podporující tvořivost, fantazii a estetické cítění dětí
- seznamuje děti s lidovými tradicemi, zvyky a kulturním dědictvím
- podporuje vlastní tvořivé vyjádření dítěte bez hodnocení podle jednotného vzoru
- vede děti k vnímání různých druhů umění (hudba, literatura, výtvarné umění, divadlo)
- rozvíjí schopnost vnímat krásu v přírodě, prostředí i lidské tvorbě
- učí děti respektovat kulturní rozmanitost a odlišnosti mezi lidmi
- podporuje kultivované chování při kulturních a společenských událostech
- umožňuje dětem prezentovat vlastní tvorbu a prožívat radost z tvůrčí činnosti
- vede děti k péči o prostředí mateřské školy a vytváření příjemného estetického prostředí

Konkrétní příklady činností:

- zpěv písní, poslech hudby a hudebně-pohybové hry
- hra na jednoduché rytmické nástroje a vytváření vlastních zvukových doprovodů
- recitace básní, říkadel a dramatizace pohádek

- společné čtení knih, práce s ilustracemi a vyprávění příběhů
- návštěvy divadelních představení, koncertů, knihovny nebo výstav
- výtvarné činnosti různými technikami (kresba, malba, koláž, práce s přírodními materiály)
- tvoření dekorací k významným událostem a svátkům
- seznamování s lidovými tradicemi (Masopust, Velikonoce, Vánoce, dožínky a další zvyky)
- příprava vystoupení pro rodiče a veřejnost
- poznávání významných míst v obci a regionu
- prohlížení uměleckých děl a rozhovory o jejich obsahu
- dramatické hry a hry na role podporující představivost a vyjadřování emocí
- vlastní tvořivé projekty dětí (výstavy, společná díla, tematické koutky)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- Dítě se seznamuje s možnostmi využívání digitálních technologií. Rozvíjí své informatické myšlení.
- Digitální kompetenci rozvíjíme v mateřské škole přiměřeně věku dětí prostřednictvím smysluplného a bezpečného využívání digitálních technologií. Děti získávají základní zkušenosti s digitálními pomůckami, učí se je využívat jako prostředek k poznávání, tvoření, komunikaci a řešení jednoduchých úkolů. Digitální technologie jsou využívány jako doplněk běžných činností a nenahrazují přímé zkušenosti, pohyb, hru ani sociální kontakt.
- Dítě postupně získává základní zkušenosti s digitálními technologiemi, učí se je využívat jako nástroj pro poznávání, tvoření a komunikaci. Rozvíjí schopnost samostatně přemýšlet, řešit jednoduché úkoly a používat digitální prostředky bezpečně, smysluplně a odpovědně.

Očekávané výsledky učení

Ukončení předškolního vzdělávání:

- Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe
- Rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií
- Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy

Pedagog:

- seznamuje děti s různými digitálními pomůckami a vede je k jejich bezpečnému a účelnému používání
- podporuje děti v získávání základních dovedností při ovládání jednoduchých technologií

- využívá digitální technologie k rozšiřování poznávání a objevování světa
- vede děti k tomu, aby digitální pomůcky používaly tvořivě a s rozmyslem
- podporuje logické myšlení, plánování a hledání řešení prostřednictvím digitálních aktivit
- učí děti dodržovat pravidla bezpečného používání technologií
- vede děti k tomu, aby chápaly rozdíl mezi skutečnou zkušeností a digitálním obsahem

Konkrétní příklady činností:

- práce s interaktivní tabulí při vzdělávacích aktivitách (poznávání písmen, čísel, tvarů, barev, přírody)
- využívání digitálního mikroskopu nebo lupy k pozorování přírodnin, rostlin a drobných předmětů
- fotografování zajímavostí při vycházkách a následné společné povídání nad pořízenými fotografiemi
- vytváření jednoduchých digitálních prezentací z dětských prací nebo projektů
- práce s robotickými hračkami (např. jednoduché programování pohybu robota, zadávání příkazů)
- skládání digitálních obrázků, logických úkolů a her rozvíjejících prostorovou orientaci a myšlení
- poslech pohádek, písniček a zvukových nahrávek s využitím digitálních zařízení
- využívání digitálního fotoaparátu nebo tabletu při dokumentování školních aktivit
- vyhledávání informací společně s pedagogem (např. poznávání zvířat, rostlin, míst
- práce s aplikacemi podporujícími předmatematické, jazykové a poznávací schopnosti
- využívání digitálních technologií při projektových dnech (např. tvorba fotoknihy, dokumentace pokusů)
- seznamování s pravidly bezpečného chování v digitálním prostředí prostřednictvím rozhovorů a modelových situací.

4.8. ZÁKLADNÍ GRAMOTNOSTI DLE RVP PV

- čtenářská
- matematická

Každá základní gramotnost obsahuje charakteristiku s vymezením pro předškolní vzdělávání. Vzdělávací obsah uspořádaný do vzdělávacích oblastí nabízí potenciál k rozvoji základních

gramotností. V některých případech je rozvoj čtenářské nebo matematické gramotnosti nedílnou součástí očekávaných výsledků učení. Jindy směřují k vytváření a rozvoji gramotností očekávané výsledky učení při zvolení vhodné vzdělávací strategie.

- Čtenářská gramotnost představuje soubor znalostí, dovedností a postojů při práci s texty v nejširším slova smyslu. Schopnost porozumět textům a efektivně zpracovávat informace je základním předpokladem procesu učení. Vstřícný vztah ke čtení chápeme jako základní předpoklad pro další rozvoj čtenářství a čtenářské gramotnosti.

  Vzdělávací obsah uspořádaný do vzdělávacích oblastí nabízí potenciál k rozvoji čtenářské gramotnosti. V některých případech je rozvoj čtenářské gramotnosti nedílnou součástí očekávaných výsledků učení. Jindy je gramotnost rozvíjena prostřednictvím vhodně zvolené vzdělávací strategie.

- Matematická gramotnost je schopnost uplatnit získané vědomosti, dovednosti, návyky, postoje a hodnoty při řešení nejrůznějších úkolů a životních situací s využitím matematického jazyka. Vede dítě k rozpoznání matematické situace v různých kontextech, souvislostech a životních situacích, k volbě a využívání matematického jazyka při jejich popisu, řešení a vyvození závěrů. Ukazuje dítěti smysluplnost učení a umožňuje mu zažít radost z úspěšně vyřešené situace.

Vzdělávací obsah uspořádaný do vzdělávacích oblastí nabízí potenciál k rozvoji matematické gramotnosti. V některých případech je rozvoj matematické gramotnosti nedílnou součástí očekávaných výsledků učení. Jindy je gramotnost rozvíjena prostřednictvím vhodně zvolené vzdělávací strategie.

5. VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

K dosažení cílů předškolního vzdělávání jsou využívány vzdělávací strategie, které v plné míře respektují vývojová specifika a způsoby učení dětí předškolního věku, jejich individuální dispozice, potřeby a zájmy. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných učitel zahrnuje do volby vzdělávacích strategií přizpůsobených jejich individuálním potřebám současně i podpůrná opatření, která umožňují plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte. Východisky k volbě vzdělávacích strategií jsou konstruktivismus, vycházející z konstruování poznatků na základě vlastních zkušeností, a informace o osobnosti dítěte získané prostřednictvím metod pedagogického diagnostikování.

Při volbě vzdělávacích strategií je důležité respektovat poznatky o způsobech učení dítěte předškolního věku.

- K nejvýznamnějším způsobům učení patří **spontánní učení**, probíhající zejména v rámci hry, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a vlastní volby. Spontánní činnosti a hra jsou významnou součástí denního programu. V mateřské škole je spontánní učení realizováno především prostřednictvím volné hry, přirozených situací a vlastního objevování dítěte. Dítě se učí z vlastní iniciativy, podle svých zájmů, potřeb a zkušeností, zatímco učitelka vytváří vhodné podmínky a poskytuje podporu.
- *Příklady realizace spontánního učení v MŠ:*
    - *Volná hra dětí* – dítě si samo vybírá činnost, hračky, spoluhráče i způsob řešení situací (např. stavění ze stavebnice, námětové hry na rodinu, obchod, lékaře). Při hře rozvíjí sociální dovednosti, fantazii, řeč, motoriku i schopnost řešit problémy.
    - *Objevování a experimentování* – děti samy zkoumají vlastnosti předmětů a jevů (např. co plave a co se potopí, jak rostliny rostou, jak se mění materiály).
    - *Učení v běžných denních situacích* – například při oblékání, stolování, úklidu hraček nebo péči o prostředí se děti učí samostatnosti, spolupráci a odpovědnosti.
    - *Pozorování a napodobování* – děti se učí sledováním vrstevníků i dospělých a přebírají nové dovednosti a způsoby chování.
- Vedle spontánních činností a her jsou v předškolním vzdělávání dětem nabízeny vzdělávací činnosti, které připravuje učitel. Z hlediska míry vedení učitelem mohou být koncipovány jako **nepřímo řízené**, v nichž učitel dává dítěti možnost výběru z rozmanité nabídky. Dalším typem jsou **řízené vzdělávací činnosti**. V obou typech vzdělávacích činností působí **učitel v roli průvodce dítěte** na jeho cestě za poznáním. Jeho přístup je podporující, projevuje se respektující komunikací, vylučuje manipulaci s dítětem a vytváření soutěživého prostředí.

- *Příklady nepřímo řízených a řízených vzdělávacích činností v MŠ:*
    - *Hra v centrech aktivit / koutcích* – například kuchyňka, dílna, knihovna, výtvarný koutek nebo koutek s přírodninami
    - *Výtvarné a tvořivé činnosti podle vlastního výběru* – děti samostatně pracují s různými materiály a rozvíjejí tvořivost
    - *Manipulační a konstruktivní hry* – skládání stavebnic, puzzle, práce s kostkami, třídění a řazení předmětů
    - *Pozorování a zkoumání okolí* – například pozorování přírody na zahradě, práce s lupou, péče o rostliny nebo zvířata
    - *Pohybové aktivity podle vlastního výběru* – využívání nářadí, pohybové hry na zahradě nebo v herně
    - *Dramatické činnosti* – námětové hry, hry s kostýmy, divadlo
    - *Hudební aktivity* – hra na Orffovy nástroje
    - *Logické, matematické aktivity* - posloupnost, mat. pojmy, přiřazování počtu, doplňování chybějících dílů, hledání stínů, barev, geometrické tvary
    - *Prohlížení knih a práce s obrázky* – samostatné listování knihami, vyprávění podle obrázků
    - *Sebeobslužné činnosti* – oblékání, hygiena, stolování, úklid hraček a péče o své věci

- Vzdělávací činnosti je vhodné realizovat prostřednictvím **prožitkového, kooperativního, situačního a sociálního učení.**

- **Prožitkové učení** je založené na přímých prožitcích dítěte, na učení se v autentických situacích nebo situacích blízkých reálnému životu. Podporuje zvídavost dítěte, jeho aktivitu a potřebu objevovat. Společným znakem těchto aktivit je, že dítě něco samo dělá, zažívá, zkoumá a následně si vytváří vlastní poznatky – nejde pouze o předávání informací učitelkou.
- *Příklady prožitkového učení v MŠ:*
    - *Výsev semínek a péče o rostliny*

      děti zasadí semínka, pozorují jejich klíčení, zalévají rostliny a učí se, co rostliny potřebují k růstu
    - *Pečení jednoduchého receptu*

      děti připravují těsto, odměřují suroviny, míchají, ochutnávají a sledují proměnu surovin v hotový výrobek
    - *Návštěva farmy nebo kontakt se zvířaty*

děti pozorují zvířata, krmí je, dozvídají se, jak o ně pečovat, a získávají vztah k živé přírodě

- *Pokusy s vodou*

  děti zkoumají, které předměty plavou a které se potopí, míchají barvy ve vodě nebo sledují rozpouštění různých látek

- *Pozorování změn v přírodě*

  při vycházce děti sbírají listy, pozorují počasí, hledají stopy zvířat nebo sledují proměny přírody během ročních období

- *Dramatizace pohádky*

  děti si rozdělí role, připraví jednoduché rekvizity a zahrají příběh. Rozvíjí fantazii, komunikaci a spolupráci

- *Návštěva obchodu a hra na nakupování*

  děti si vytvoří obchod, používají peníze, nakupují, prodávají a učí se orientovat v běžných životních situacích

- *Dopravní výchova v praxi*

  děti si vytvoří dopravní hřiště, učí se přecházet silnici, poznávají značky a bezpečné chování

- *Třídění odpadu*

  děti prakticky třídí různé materiály, vyrábějí z odpadových materiálů a učí se pečovat o životní prostředí

- *Práce s hlínou nebo přírodními materiály*

  děti modelují z hlíny, pracují s kamínky, šiškami nebo větvičkami a poznávají vlastnosti různých materiálů

- *Příprava oslavy nebo společné akce*

  děti vyrábějí výzdobu, připravují občerstvení, plánují program a učí se spolupracovat

- *Řešení skutečného problému*

  například děti zjistí, že na zahradě chybí voda pro ptáky, a společně hledají řešení a vyrobí pítko

- *Péče o prostředí třídy*

  děti uklízejí hračky, pečují o květiny, připravují prostředí pro ostatní a učí se odpovědnosti

- *Smyslové hry*

  poznávání předmětů podle hmatu, vůně, chuti nebo sluchu (např. hádání ovoce podle chuti nebo zvuků přírody)

- **Kooperativní učení**, založené na spolupráci dětí, ponechává dostatek prostoru pro vyjádření sebe sama, umožňuje dětem rozvíjet se v souladu s jejich dispozicemi. Kooperativní učení v mateřské škole znamená, že se děti učí společně ve skupině, spolupracují, domlouvají se, rozdělují si úkoly a společně hledají řešení. Důležitý je nejen výsledek, ale také proces spolupráce, komunikace a respektování druhých. Učitelka při kooperativním učení především vytváří příležitosti ke spolupráci, podporuje komunikaci mezi dětmi, pomáhá při řešení konfliktů a vede děti k tomu, aby si navzájem naslouchaly a respektovaly se.
- *Příklady kooperativního učení v MŠ:*

  - *Společná stavba ze stavebnice*

    děti ve skupině staví například město, hrad nebo zoologickou zahradu. Domlouvají se, kdo postaví jednotlivé části, sdílejí materiál a společně řeší problémy

  - *Tvorba velkého společného obrazu*

    každé dítě zpracuje část obrázku (např. les, vesnici, roční období) a na konci všechny části spojí do jednoho celku

  - *Skupinová výroba dekorace nebo výrobku*

    děti společně vyrábějí výzdobu třídy, například podzimní strom, vánoční řetěz nebo výzdobu na slavnost. Každé dítě má svůj úkol

  - *Společné řešení problémové situace*

    například děti hledají způsob, jak postavit most pro autíčka, aby unesl zvířátko, nebo jak vytvořit domeček pro skřítka z přírodnin

  - *Příprava divadelního představení*

    děti si rozdělí role, připravují kulisy, rekvizity a společně nacvičují pohádku

  - *Skupinové třídění a přiřazování*

    děti společně třídí obrázky zvířat podle prostředí, ovoce a zeleninu podle vlastností nebo předměty podle materiálu

- *Společná práce na projektu*

  například projekt „Naše planeta“: jedna skupina vyrábí Zemi, další zjišťuje informace o zvířatech, jiná připravuje výzdobu nebo pokus

- *Společné pečení*

  děti si rozdělí úkoly – někdo sype suroviny, někdo míchá, někdo připravuje formičky. Učí se spolupracovat a čekat na ostatní

- *Péče o školní zahradu*

  děti společně sázejí rostliny, zalévají záhon nebo uklízí přírodní materiál. Každý přispívá k dosažení společného cíle

- *Skupinové hudební aktivity*

  děti společně vytvářejí rytmus pomocí nástrojů, doprovázejí písničku nebo vymýšlejí jednoduchou hudební skladbu

- *Stavba z přírodnin*

  skupina dětí vytváří domeček pro zvířátka, mandalu z listů nebo přírodní obraz. Musí se domluvit na postupu a rozdělení práce

- *Hra na obchod, restauraci nebo nemocnici*

  děti spolupracují v různých rolích, domlouvají pravidla hry a učí se komunikovat

- *Společné hledání pokladu*

  děti ve skupině řeší úkoly, hledají indicie a vzájemně si pomáhají při dosažení cíle

- *Tvorba pravidel třídy*

  děti společně navrhují pravidla soužití, diskutují o tom, proč jsou důležitá, a vytvářejí společný plakát

- *Společná práce s knihou*

  děti ve skupině prohlížejí knihu, vyprávějí příběh podle obrázků a společně vytvářejí pokračování příběhu

- **Situační učení** staví na využití situací, které se kolem nás v reálném životě dějí. Pomáhá dítěti lépe porozumět světu a dění v něm. Situační učení v mateřské škole vychází z toho, že se dítě učí v přirozených, konkrétních situacích, které vznikají během běžného dne. Dítě získává zkušenosti tím, že situaci samo prožije, řeší a hledá její význam. Smyslem situačního učení je, že dítě se neučí pouze z vysvětlení učitelky, ale z konkrétní životní situace, kterou právě zažívá a která pro něj má osobní význam.

- *Příklady situačního učení v MŠ:*
  - *Řešení konfliktu mezi dětmi*

    dvě děti chtějí stejnou hračku. Učitelka situaci využije k učení domluvy, střídání, vyjádření pocitů a hledání řešení

  - *Příprava na stolování*

    děti samy připravují stoly, rozdávají talíře a příbory, učí se správnému stolování, hygieně a samostatnosti

  - *Rozlitý nápoj nebo nepořádek*

    dítě omylem rozlije pití. Společně se hledá řešení – vzít hadřík, uklidit místo a uvědomit si zodpovědnost za své jednání

  - *Nález živočicha na zahradě*

    děti najdou brouka, žížalu nebo ptáčka. Společně pozorují, hledají informace a učí se, jak se k živým tvorům chovat

  - *Ztracená věc ve třídě*

    dítě nemůže najít svou hračku nebo oblečení. Děti společně hledají řešení, učí se pořádku a péči o své věci

  - *Návštěva nebo nečekaná událost*

    například přijde do třídy rodič se zajímavým povídáním nebo se objeví neobvyklý předmět. Děti se učí klást otázky a reagovat na nové podněty

  - *Příprava na vycházku*

    děti řeší, co si obléct podle počasí, co si vzít s sebou a jak se bezpečně chovat venku

  - *Narozeniny kamaráda*

    děti přirozeně řeší přání, přípravu oslavy, ohleduplnost a radost ze společného prožitku

  - *Poranění nebo drobný úraz kamaráda*

    děti se učí, jak reagovat, nabídnout pomoc, přivolat dospělého a projevit ohleduplnost

  - *Péče o prostředí třídy*

když děti zjistí, že je ve třídě nepořádek, společně hledají způsob, jak prostor uklidit a zlepšit

- *Nákup při vycházce nebo návštěva obchodu*

  děti poznávají pravidla chování na veřejnosti, používání peněz, výběr zboží a komunikaci s prodavačem

- *Přírodní situace při pobytu venku*

  děti objeví kalužˇ, led, spadané listí nebo sníh a prostřednictvím hry a pozorování poznávají vlastnosti přírody

- *Rozdělení rolí při společné hře*

  děti se samy domlouvají, kdo bude jakou postavou, jaká budou pravidla hry a jak vyřešit neshody

- *Pomoc mladšímu nebo novému dítěti*

  děti ukazují novému kamarádovi prostředí třídy, pomáhají mu s orientací a učí se empatii

- **Sociální učení** je hlavním nástrojem socializace, při kterém si děti osvojují komplexní způsoby chování a jednání, a to všemi třemi základními formami: sociálním posilováním, nápodobou a identifikací.

  - *Spolupráce*

    společné stavění z kostek, práce ve dvojicích a skupinách, společné dokončení úkolu, příprava společné výstavy

  - *Komunikace*
    ranní komunitní kruh, sdílení zážitků, naslouchání druhému, formulování vlastního názoru, kladení otázek

  - *Vzájemná pomoc*
    pomoc mladšímu kamarádovi, půjčování pomůcek, pomoc při sebeobsluze, nabídnutí pomoci dítěti, které ji potřebuje

  - *Respekt a ohleduplnost*
    respektování osobního prostoru, střídání při hře, respektování odlišných potřeb a názorů, ohleduplné chování k ostatním

  - *Pravidla soužití*
    společné vytváření pravidel třídy, dodržování dohodnutých pravidel, pochopení jejich významu a důsledků

- *Řešení konfliktů*
  pojmenování problému, vyjádření vlastních pocitů, hledání dohody, omluva, odpuštění, využívání jednoduchých strategií řešení sporů

- *Emoce a empatie*
  rozpoznávání emocí u sebe i druhých, rozhovory o pocitech, dramatizace situací, pomoc smutnému nebo zraněnému kamarádovi

- *Sounáležitost se skupinou*
  společné rituály, oslavy, skupinové hry, společné rozhodování, péče o prostředí třídy

- *Samostatnost a odpovědnost*
  služby ve třídě, péče o pomůcky, úklid po činnosti, rozhodování mezi možnostmi, převzetí odpovědnosti za svěřený úkol

- *Tolerance a přijímání odlišností*
  seznamování s různými rodinami, kulturami a způsoby života, přijímání rozdílného tempa a schopností dětí

V předškolním vzdělávání jsou uplatňovány všechny základní organizační formy: **skupinová, individuální a hromadná**. **Zařazování skupinové formy vzdělávání založené na kooperativním učení představuje důležitou vzdělávací strategii předškolního vzdělávání.**

5.1. PEDAGOGICKÁ PRÁCE UČITELEK:

Obsahuje:

1. Plánování (Vytváření integrovaných bloků)
Plánování pedagogické práce v naší mateřské škole je chápáno jako otevřený, flexibilní a neustále se vyvíjející proces. Plán neslouží jako dogma, ale jako myšlenková mapa a pracovní nástroj učitelky, který udává směr vzdělávání, ale zároveň okamžitě reaguje na aktuální situace, zájmy a potřeby dětí. Vzdělávací nabídka je plánována tak, aby směřovala k dosahování klíčových kompetencí a očekávaných výstupů definovaných v RVP PV.

- *Flexibilita*
  Pedagogické záměry vycházejí z aktuálních potřeb, zájmů a situací ve třídě (tzv. situační plánování. Učitelky aktivně využívají aktuální podněty, které přinesou samy děti, nebo

které přinese život v mateřské škole (např. napadnutí prvního sněhu, nález hmyzu na zahradě, zážitek dítěte z víkendu). Naplánovaný program dokážou operativně upravit nebo zcela změnit ve prospěch prožitkového učení dětí.

- *Integrované bloky*
  Vzdělávací obsah plánují učitelky v delších časových celcích (integrovaných blocích), které dále detailněji rozpracovávají do týdenních (či čtrnáctidenních) tematických celků (projektů). Témata jsou volena tak, aby byla pro děti blízká, srozumitelná a vycházela z reálného světa (sezónní proměny, tradice, společenská témata).
- *Individuální přístup*
  Učitelky neplánují činnosti pouze pro „průměrné dítě“. V plánech zohledňují specifické potřeby dětí s odlišným mateřským jazykem (OMJ), dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), věkovou heterogenitu skupiny i podporu nadaných dětí. Plánují úkoly s odstupňovanou náročností.

2. Vlastní výchovně vzdělávací práce (Realizace)

Vlastní výchovně-vzdělávací proces v naší mateřské škole je postaven na respektování přirozených potřeb, individuálních možností a věkových zvláštností dětí předškolního věku. Naším cílem je rozvíjet osobnost dítěte ve všech čtyřech vzdělávacích oblastech RVP PV tak, aby na konci předškolního období získalo klíčové kompetence potřebné pro život a úspěšný vstup do základní školy. Vzdělávání chápeme jako proces založený na vnitřní motivaci dítěte, nikoli na vnějším tlaku a drilu.

- *Prožitkové a kooperativní učení*
  Hlavní metodou vzdělávání je „učení se činem“ a přímou zkušeností. Děti zapojují všechny smysly skrze experimentování, manipulaci s reálnými předměty, tvoření a hru. Podporujeme kooperativní učení v menších skupinách, kde se děti učí spolupracovat, vyjadřovat své názory a respektovat druhé.

- *Podpora samostatnosti a rozvoj autonomie dětí*
  Rozvoj samostatnosti, sebeobsluhy a odpovědnosti je klíčovým cílem předškolního vzdělávání v naší mateřské škole. Samostatnost chápeme jako základní předpoklad pro budování zdravého sebevědomí, sebedůvěry a vnitřní motivace dítěte. Naším úkolem není dělat věci za děti, ale vytvářet takové podmínky a bezpečné prostředí, ve kterém dítě získává odvahu zkoušet věci samo, chybovat a skrze vlastní zkušenost se zdokonalovat. Podpora samostatnosti prolíná všemi činnostmi v průběhu celého dne.

Podmínky a formy realizace podpory samostatnosti v naší MŠ:

- *Samostatnost v sebeobsluze a hygieně:* Děti jsou systematicky vedeny k samostatnosti při svlékání, oblékání a obouvání (volba správného pořadí oblečení, zapínání knoflíků či zipů). Pedagogové dětem poskytují dostatečný časový prostor a slovní podporu, fyzickou pomoc nabízejí pouze v nezbytné míře. V oblasti hygieny jsou děti vedeny k samostatnému používání toalety, mytí rukou mýdlem, používání ručníku, čištění zubů a smrkání.

- *Samostatnost při stravování:* Stolování v naší MŠ je postaveno na maximální autonomii dětí. Děti si samy (podle svých věkových možností) prostírají, berou si příbory, samostatně si nalévají nápoje z připravených džbánků. Po jídle po sobě uklízejí nádobí na určené místo a utírají stoleček.
- *Svobodná volba a rozhodování:* V průběhu spontánních činností a práce v centrech aktivit mají děti právo svobodně si zvolit hru, partnera pro spolupráci i délku trvání aktivity. Učí se tak nést odpovědnost za svou volbu. Podporujeme také samostatné rozhodování dětí při řešení běžných problémů a drobných konfliktů, kdy učitelka nezasahuje hned jako soudce, ale pomáhá dětem najít vlastní řešení.

- *Péče o prostředí a odpovědnost:* Vedení k samostatnosti zahrnuje také odpovědnost za pořádek ve třídě. Děti jsou vedeny k tomu, aby po ukončení hry uklidily hračky a pomůcky na své stálé, viditelně označené místo. Společně se podílejí na přípravě pomůcek pro řízené činnosti a pomáhají při péči o živou přírodu (zalévání květin, péče o záhony na zahradě).

- *Materiální přizpůsobení prostředí:* Aby mohly být děti samostatné, je prostředí obou našich pracovišť plně přizpůsobeno jejich ergonomii a výšce. Věšáky v šatně, umyvadla, ručníky, police s hračkami, pomůckami a výtvarným materiálem jsou umístěny tak, aby na ně děti bezpečně dosáhly bez pomoci dospělého.

- *Spolupráce s rodinou:* Pro úspěšný rozvoj samostatnosti je nezbytná jednota mezi školou a rodinou. Pravidelně komunikujeme s rodiči (např. prostřednictvím aplikace Naše MŠ) a motivujeme je k tomu, aby děti doma nespěchaly, neoblékaly je a nekrmily za ně, ale daly jim důvěru a prostor pro vlastní činnost.

- **Vztahová pedagogika**
  Vztahová pedagogika se neomezuje pouze na osu učitel–dítě. Stejné principy vzájemného respektu, otevřenosti a partnerství uplatňujeme ve vztazích mezi pedagogy navzájem (napříč hlavním i odloučeným pracovištěm), ve vztahu k provozním zaměstnancům a v partnerské komunikaci se zákonnými zástupci.

- **Venkovní edukace**
  Venkovní edukace (vzdělávání v přírodě a mimo zdi třídy) je integrální součástí naší pedagogické koncepce. Přírodní a venkovní prostředí nevnímáme pouze jako prostor pro odpočinek a pohyb, ale jako plnohodnotné edukační prostředí, které nabízí neomezené množství autentických podnětů pro všestranný rozvoj dítěte. Venkovní edukace stimuluje dětskou zvídavost, podporuje kreativitu, posiluje psychickou odolnost a přirozeně rozvíjí hrubou i jemnou motoriku. Skrze přímý kontakt s realitou si děti vytvářejí hluboký a trvalý vztah k přírodě a živému světu.

- *Přenesení vzdělávací nabídky ven*
  Výuka venku není náhodná aktivita, ale záměrně plánovaný proces. Cíle a činnosti z týdenních plánů a integrovaných bloků (např. matematika, grafomotorika, tvořivé a hudební činnosti) učitelky pravidelně realizují na školní zahradě nebo v okolní přírodě. Přírodniny (klacíky, kamínky, listy) slouží jako přirozené didaktické pomůcky (např. pro počítání, třídění, skládání tvarů).

- *Badatelsky orientované učení:*
  Podporujeme u dětí vědecké myšlení formou pozorování, experimentování a kladení otázek. Děti venku zkoumají vlastnosti materiálů (voda, bláto, písek, led), pozorují život hmyzu a ptactva, sledují růst rostlin a sezónní proměny krajiny. Učitelka nepředává hotové informace, ale působí jako průvodce, který pomáhá dětem hledat odpovědi na jejich vlastní otázky.

- *Využití specifických prvků venkovního prostředí:*
  Školní zahrada: Je koncipována jako podnětné přírodní prostředí s herními prvky, hmatovými chodníky, vyvýšenými záhony a divokými koutky, které vybízejí k volnému objevování.
  Okolní biotopy: Pravidelně navštěvujeme les, louky, parky nebo okolí vodních ploch. Tyto výpravy rozvíjejí u dětí vytrvalost, orientaci v terénu, odvahu překonávat přírodní překážky a schopnost vnímat rizika v reálném prostředí.

- *Učení prožitkem a všemi smysly:* Venkovní edukace umožňuje dětem zapojit všechny smysly – hmat (struktura kůry, chlad sněhu), sluch (zvuky lesa, šumění větru), čich (vůně země, květin) i zrak. Děti mají možnost pracovat s reálnými nástroji (lupy, badatelské kelímky, dětské zahradní nářadí), což posiluje jejich manuální zručnost a pracovní dovednosti.

- *Celoroční přístup a komfort:* Venkovní edukaci realizujeme v průběhu celého roku bez ohledu na roční období. Podmínkou je správné, funkční oblečení a obuv dětí, o čemž úzce komunikujeme s rodiči. Děti se učí, že každé počasí (i déšť či bláto) nabízí specifické příležitosti k objevování a hře.

- **Digitální wellbeing**
  Digitální wellbeing (digitální pohoda) v naší mateřské škole představuje schopnost využívat digitální technologie vědomým, bezpečným a zdravým způsobem, který podporuje fyzický, kognitivní a psychosociální rozvoj dětí. V předškolním věku technologie nevháníme dětem do rukou jako pasivní zábavu k vyplnění času. Naším cílem je ukázat jim, že digitální nástroje jsou užitečnými pomocníky pro objevování světa, badatelské aktivity a kreativitu, přičemž je striktně zachována rovnováha mezi online podněty a reálným (offline) životem

3. Evaluace (Průběžné vyhodnocování)

- **Filozofie a účel evaluace**

Evaluace a autoevaluace v naší mateřské škole je nepřetržitý, cyklický proces, jehož hlavním účelem je sledování, vyhodnocování a neustálé zvyšování kvality předškolního vzdělávání. Evaluace nám poskytuje objektivní zpětnou vazbu o tom, jak se nám daří naplňovat cíle ŠVP, zda jsou nastavené podmínky optimální a jaký pokrok činí jednotlivé děti. Vzhledem k naší struktuře (hlavní a odloučené pracoviště) slouží evaluace jako klíčový nástroj pro udržení jednotného pedagogického přístupu a vysoké kvality na obou lokalitách.

- **Oblasti a úrovně evaluace:**

1. **Evaluace na úrovni školy** (Autoevaluace školy)
   Předmět evaluace: Soulad ŠVP s RVP PV, podmínky vzdělávání (věcné, hygienické, personální, řízení školy, psychosociální klima), efektivita spolupráce s rodiči a zřizovatelem.
   Nástroje: Hospitační činnost ředitelky a zástupkyně ředitelky na obou pracovištích, analýza pedagogické dokumentace, dotazníková šetření pro zákonné zástupce (realizovaná efektivně skrze aplikaci Naše MŠ), rozhovory se zaměstnanci, pedagogické a provozní rady.
   Časový plán: Průběžně během školního roku, komplexní vyhodnocení 1× ročně (součást Roční analýzy / Zprávy o autoevaluaci školy).

2. **Evaluace na úrovni třídy** (Evaluace TVP a integrovaných bloků)
   Předmět evaluace: Funkčnost a atraktivita vzdělávací nabídky, plnění cílů integrovaných bloků, organizace dne, časové zvládnutí témat, reflexe neplánovaných situací (situační plánování).
   Nástroje: Písemné týdenní / čtrnáctidenní hodnocení tematických celků v TVP, které provádějí učitelky na jednotlivých třídách, vzájemné (kolegiální) hospitace mezi hlavním a odloučeným pracovištěm.
   Časový plán: Průběžně, písemná reflexe vždy po ukončení daného tematického bloku.
3. **Evaluace na úrovni dítěte** (Pedagogická diagnostika a individuální hodnocení)
   *Předmět evaluace***:** Sledování osobnostních pokroků dítěte, jeho rozvoj v pěti vzdělávacích oblastech, dosahování očekávaných výstupů a klíčových kompetencí RVP PV. Zvláštní pozornost je věnována dětem se SVP, dětem s OMJ a zralosti předškoláků před vstupem do ZŠ.
   Nástroje: Záměrné a systematické pozorování (kazuistika), rozhovory s dítětem, rozbory dětských prací, standardizované testy pedagogické diagnostiky (např. iSophi, Bednářová). Záznamy: Každé dítě má založeno své individuální diagnostické portfolio, které obsahuje diagnostické listy, zápisy z pozorování a ukázky výtvarných a grafomotorických prací. Portfolio provází dítě po celou dobu docházky do MŠ a je majetkem dítěte.
   Časový plán: Vstupní diagnostika (v období adaptace / září–říjen), průběžná diagnostika dle potřeby, závěrečná diagnostika (květen–červen). U předškoláků probíhá intenzivní diagnostika školní zralosti.

4. **Formativní hodnocení a zpětná vazba ve třídě**
   Při každodenní práci s dětmi využívají učitelky prvky formativního hodnocení. Namísto obecného a sumativního chválení („jsi šikovný“, „máš to ošklivé“) používají popisný jazyk, který oceňuje konkrétní úsilí, pokrok a strategii dítěte. Učitelky cíleně vedou děti k sebehodnocení (např. v závěrečném kruhu: „co ti dnes šlo nejlépe?“, „co pro tebe bylo těžké?“), čímž podporují jejich vnitřní motivaci a digitální i obecný wellbeing.

5. **Komunikace výsledků evaluace s rodiči**
   Výsledky pedagogické diagnostiky jsou důvěrné. Učitelky s nimi seznamují zákonné zástupce na individuálních konzultačních hodinách (zpravidla 2× ročně, případně dle potřeby). K plánování těchto schůzek a k operativnímu sdílení informací o aktuálních drobných pokrocích či potřebách dítěte využíváme aplikaci Naše MŠ. Tímto partnerským přístupem zajišťujeme jednotné působení rodiny a školy.

Když tuto kapitolu shrneme, můžeme říci, že pedagog:

- pozoruje
- naslouchá
- dokumentuje
- reflektuje
- plánuje podle dítěte
- podporuje autonomii
- nabízí volbu
- vede dialog
- pracuje s otevřenými otázkami

5.2. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

1. **Podpůrná opatření I. stupně (PO I.)** realizuje mateřská škola bez souhlasu zákonného zástupce a zpracovává jednoduchý a strukturovaný plán pedagogické podpory (dále PLPP).
2. Učitelka v PLPP nastavuje pravidla častějšího vyhodnocování pokroku, poskytuje jí zpětnou vazbu a přihlíží k věku dítěte a možným omezením, která obvykle vyplývají z tempa vývoje dítěte.
3. Učitelka organizuje výuku tak, aby zohlednila postavení dítěte ve skupině, ve vztahu k jeho specifickým potřebám, střídá činnosti (formy i druhy) nebo naopak fixuje postupy k vytváření pevné struktury, potřebné k vytváření vědomostí a dovedností.
4. **Podpůrná opatření II. – V. stupně** postupuje v souladu s § 16 vyhlášky č.27/2016 Sb.:
   - Pokud se ukáže, že podpora dítěte prostřednictvím PLPP nebyla dostačující, škola požádá zákonného zástupce, aby navštívil ŠPZ (PPP nebo SPC), které může následně doporučit PO vyšších stupňů.
5. **Postup před poskytováním PO II. – V. stupně**
   a) ŠPZ (PPP, SPC) spolupracuje
      - Se zákonným zástupcem dítěte

- S mateřskou školou

b) ŠPZ vydá zprávu a doporučení
c) ŠPZ sdělí doporučení mateřské škole
d) Mateřská škola získá předchozí písemný souhlas zákonného zástupce dítěte

6. Spolupráce školského poradenského zařízení a zákonného zástupce dítěte

a) Školské poradenské zařízení (dále ŠPZ) poskytne poradenskou pomoc dítěti nebo zákonnému zástupci dítěte
   - Na základě jeho žádosti
   - Na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci podle jiného právního předpisu (zákon 359/199 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí).

b) **Spolupráce ŠPZ a zákonného zástupce dítěte před poskytováním podpůrných opatření II. – V. stupně spočívá zejména v těchto činnostech:**
   - Dítě absolvuje ve ŠPZ vyšetření, a to na doporučení mateřské školy; žádost o poskytnutí poradenské pomoci podá zákonný zástupce dítěte.
   - Dítě absolvuje ve ŠPZ vyšetření, a to na základě uvážení zákonného zástupce dítěte.
   - Dítě absolvuje diagnostiku ve ŠPZ, a to na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci, tj. soudu nebo OSPOD
   - ŠPZ může vyzvat zákonného zástupce dítěte k doložení informací o dosavadním průběhu, k poskytnutí informací.
   - ŠPZ před vydáním doporučení projedná návrh doporučených podpůrných opatření se zákonným zástupcem dítěte; pokud je to důvodné, přihlédne k jejich vyjádření.
   - Pokud zákonný zástupce dítěte při činnostech, které mají vést k přiznání podpůrných opatření, které jsou v nejlepším zájmu nezletilého dítěte, neposkytuje součinnost, pak škola nebo ŠPZ oznámí uvedeného zákonného zástupce OSPOD.

7. Spolupráce školského poradenského zařízení a mateřské školy

a) Spolupráce ŠPZ a mateřské školy před poskytováním podpůrných opatření II.-V. stupně spočívá zejména v těchto činnostech:
   - Mateřská škola zákonnému zástupci dítěte doporučí vyšetření ve školském poradenském zařízení (ŠPZ)
   - Ředitelka školy určí ve škole pedagogického pracovníka, který bude odpovídat za spolupráci se ŠPZ v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami.
   - Pokud se dítě vzdělávalo podle plánu pedagogické podpory (PLPP) a následně budou absolvovat vyšetření ve ŠPZ, škola bezodkladně zajistí předání ŠPZ plán pedagogické podpory
   - ŠPZ může vyzvat školu k doložení informací o dosavadním vývoji dítěte v MŠ, a to zejména údajů uvedených ve školní matrice, k doložení podmínek školy, ve které se dítě vzdělává nebo se bude vzdělávat
   - Škola poskytuje součinnost v případě, kdy ŠPZ pro doporučení konkrétních podmínek opatření zjišťuje také možnost využití personálu

a materiálních podmínek školy vytvořených v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření jiným dětem.

- V případě podpůrného opatření spočívajícího v používání kompenzačních pomůcek a speciálních učebních pomůcek, ŠPZ doporučí přednostně ty pomůcky, kterými již škola disponuje, pokud tím bude naplněn účel podpůrného opatření.
- ŠPZ před vydáním doporučení projedná návrh doporučených podpůrných opatření se školou, pokud je to důvodné, přihlédne k jejímu vyjádření.

8. Vydání zprávy a doporučení školským poradenským zařízením

a) ŠPZ vydá zprávu do 30 dnů ode dne ukončení posuzování speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, nejpozději však do 3 měsíců ode dne přijetí žádosti o poskytnutí poradenské pomoci. Tato lhůta se prodlužuje o dobu nezbytnou k obstarání posouzení podstatných skutečností ke stanovení podpůrných opatření jiným odborníkem.
   ŠPZ poskytuje zprávu tomu, komu je poskytována poradenská činnost, to je zákonnému zástupci dítěte (viz vzor zprávy příloha 4 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) textem „Pouze pro zákonného zástupce“! To nevylučuje, aby zákonný zástupce dítěte poskytl zprávu mateřské škole na základě vlastního uvážení. Obsah zprávy je vymezen v § 14 vyhl.č.27/2016 Sb. a její vzor v příloze 4 vyhlášky.

b) ŠPZ poskytne doporučení několika osobám:
   - Zákonnému zástupci dítěte
   - Mateřské škole, ve které se dítě vzdělává
   - Orgánu veřejné moci, který svým rozhodnutím uložil zákonnému zástupci dítěte povinnost využít odbornou poradenskou pomoc ve ŠPZ.
   - Pokud orgán sociálně – právní ochrany dětí svým rozhodnutím neuložil zákonnému zástupci dítěte povinnost využít odbornou poradenskou pomoc ve ŠPZ, ŠPZ poskytne vydané doporučení OSPODU, pokud o to OSPOD písemně požádá.
   - Tzn., že ŠPZ poskytuje mateřské škole doporučení automaticky

c) Obsah doporučení je vymezen v § 15 vyhl. č. 27/2016 Sb. a vzor doporučení je stanoven v příloze č.5 této vyhlášky.

d) Doba, po kterou je poskytováno podpůrné opatření zpravidla nepřesáhne 2 roky.

9. Postup při skončení poskytování podpůrných opatření II. – V. stupně

a) Shledá – li škola, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná, bezodkladně doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci ŠPZ.

b) Pokud následně z doporučení ŠPZ vyplývá, že podpůrné opatření již není nezbytné, škola přestane podpůrné opatření II. – V. stupně poskytovat, a to po projednání se zákonným zástupcem dítěte.

c) Ukončení poskytovaného podpůrného opatření tak není podmíněno udělením předchozího písemného informovaného souhlasu, ale je projednáním se zákonným zástupcem dítěte.

10. Shrnutí

Základní momenty postupu před a při poskytování podpůrných opatření II. – V. stupně, stejně tak i ukončení jejich poskytování, jsou uvedeny ve školském zákoně a ve vyhl.č.27/2016 Sb. a nelze se od nich odklonit.

5.3. ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH

Škola prostřednictvím kvalitní pedagogické diagnostiky vyhledává mimořádně nadané děti a formou integrovaného vzdělávání a individualizované výuky podporuje rozvoj jejich talentu.

Rozvoj a podpora mimořádných schopností a nadání dítěte je zajišťována:

- Předkládáním vyššího stupně složitosti nabízených činností
- Využitím vhodných didaktických pomůcek, materiálů
- Volbou vhodných metod, forem výuky
- Individuálním přístupem
- Prací s tablety, interaktivní tabulí – vzdělávací programy
- Nabízenými specifickými činnostmi

V MŠ V. Makovského je vytvořena speciální učebna pro rozvoj nadání dětí, tento prostor je ve třídě Berušky. Zde probíhá setkávání klubu Bystré hlavičky. Vzdělání probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu, včetně různých druhů nadání.

V MŠ je klub Bystré hlavičky, ve kterém jsou děti, na základě diagnostiky učitelů. V tomto klubu se hlouběji rozvíjí potenciální nadání jednotlivých dětí.

5.4. ZAJIŠTĚNÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od 2 – 3 let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné. Proti starším dětem má výrazně méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné.

Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Obvykle se projevuje silnější potřebou vazby na dospělou osobu. Poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové role. Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i budováním vztahů s vrstevníky.

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivit.

5.5. INDIVIDUALIZACE A PODPORA JEDINEČNOSTI DÍTĚTE

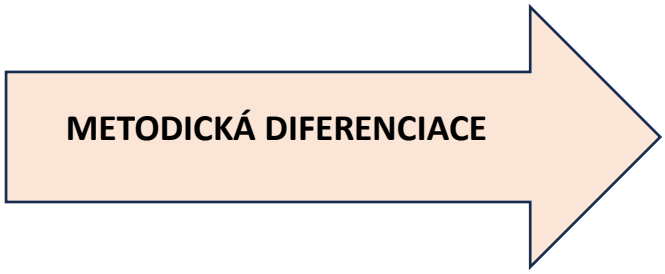

Metodická diferenciace je pedagogický přístup, při kterém učitel přizpůsobuje způsob výuky různým potřebám, schopnostem, tempu nebo stylům učení žáků, aniž by se nutně měnil obsah učiva.

- Nabízení činností s různou úrovní náročnosti, aby si každé dítě mohlo vybrat, co ho rozvíjí
- Příklady metodické diferenciace
    - Žáci řeší stejný úkol, ale - jeden pracuje samostatně, druhý ve dvojici, třetí s podporou učitele.
    - Učitel nabídne více způsobů, jak se učivo naučit - výklad, video, praktickou činnost, diskusi, práci s textem.
    - Rychlejší žáci dostanou rozšiřující úkoly, zatímco ostatní mají více času na procvičení.

Tvůrčí činnosti v MŠ jsou všechny aktivity, při nichž dítě aktivně tvoří, experimentuje a vyjadřuje se vlastním způsobem. Patří sem zejména výtvarné, hudební, dramatické, pohybové a konstruktivní činnosti, které podporují celkový rozvoj osobnosti dítěte.

- Příklady tvůrčích činností v MŠ

- Výtvarné činnosti - malování (štětcem, prsty, houbičkou), kreslení, modelování z plastelíny nebo keramické hlíny, stříhání, lepení, koláže, práce s přírodními a netradičními materiály.

- Hudební činnosti - zpěv, hra na jednoduché hudební nástroje, rytmizace, improvizace s hudbou.

- Dramatické činnosti - hraní rolí, loutkové divadlo, dramatizace pohádek, pantomima, improvizace.

- Pohybové činnosti - tvořivý tanec, pohybové hry, vyjádření hudby nebo příběhu pohybem.
- Konstruktivní činnosti - stavění ze stavebnic, tvoření z kostek, práce s přírodninami, sestavování různých modelů.

SEBEREFLEXE A SEBEHODNOCENÍ

V mateřské škole jsou sebereflexe a sebehodnocení důležitou součástí vzdělávání. Pomáhají dětem uvědomovat si, co se jim daří, co se naučily a jak mohou svůj výkon zlepšit. U předškolních dětí probíhají především jednoduchou, hravou a přiměřenou formou.

- Sebereflexe = dítě přemýšlí o své činnosti, prožitcích a postupu.
- Sebehodnocení = dítě posuzuje, jak se mu práce podařila a co se naučilo.
- V MŠ se často využívají jednoduché formy sebehodnocení:

  - 😊😐☹ (smajlíci)
  - semafor (zelená – zvládl jsem, žlutá – částečně, červená – potřebuji pomoc)
  - obrázky nebo kartičky
  - krátký rozhovor s učitelkou

DIAGNOSTICKÉ PORTFOLIO

Diagnostické portfolio v mateřské škole je soubor materiálů a záznamů o vývoji dítěte, který učitelce pomáhá dlouhodobě sledovat jeho pokroky, silné stránky i oblasti, ve kterých potřebuje podporu.

Nejde o hodnocení známkami, ale o průběžnou pedagogickou diagnostiku, která zachycuje individuální vývoj dítěte.

- Může zahrnovat například:
  - výtvarné práce dítěte
  - pracovní listy
  - fotografie z činností
  - záznamy z pozorování učitelky
  - záznamy o pokrocích v jednotlivých oblastech vývoje
  - ukázky grafomotoriky a kresby postavy
  - jazykové projevy dítěte
  - záznamy o sociálních dovednostech a spolupráci
  - případně výsledky diagnostických aktivit nebo konzultací s rodiči (v souladu s ochranou osobních údajů)

Obsahová diferenciace je pedagogický přístup, při kterém učitel přizpůsobuje obsah, rozsah nebo náročnost učiva individuálním možnostem, schopnostem a potřebám dětí. Cílem je, aby se každé dítě mohlo rozvíjet přiměřeně své aktuální úrovni.

V mateřské škole se obsahová diferenciace uplatňuje tak, že všechny děti pracují na stejném tématu, ale úkoly se liší svou náročností nebo rozsahem.

Individuální podpora v mateřské škole znamená přizpůsobení vzdělávání konkrétnímu dítěti podle jeho individuálních potřeb, schopností, možností, zájmů a tempa vývoje. Učitelka se snaží vytvořit takové podmínky, aby každé dítě mohlo dosahovat pokroků a zažívat úspěch.

- Co může individuální podpora v MŠ zahrnovat?
  - individuální přístup učitelky (více času, vysvětlení, povzbuzení)
  - přizpůsobení úkolů schopnostem dítěte
  - pomoc při zapojení do kolektivu
  - podporu rozvoje řeči, motoriky, sebeobsluhy nebo sociálních dovedností
  - využívání vhodných pomůcek a metod
  - spolupráci s rodiči a případně odborníky (např. logoped, pedagogicko-psychologická poradna)

KOMPLEXNÍ DIAGNOSTIKA

Komplexní diagnostika v MŠ je soubor metod a postupů, kterými učitelka systematicky sleduje a hodnotí celkový vývoj dítěte ve všech oblastech jeho osobnosti a na základě zjištění přizpůsobuje vzdělávací nabídku jeho individuálním potřebám.

- Oblasti komplexní diagnostiky v MŠ

- Tělesný a motorický vývoj
- Kognitivní (poznávací) schopnosti
- Řečový a jazykový vývoj
- Sociální a emoční oblast
- Sebeobsluha a samostatnost
- Tvořivost a zájmy dítěte

INDIVIDUÁLNÍ ČINNOSTI PRO PŘEDŠKOLÁKY

Individuální činnosti pro předškoláky jsou záměrně připravené aktivity, které respektují potřeby a možnosti jednotlivých dětí a podporují rozvoj dovedností důležitých pro jejich další vzdělávání a školní připravenost.

- Příklady individuálních činností pro předškoláky:

- Rozvoj grafomotoriky a jemné motoriky

    - správný úchop tužky
    - kreslení podle předlohy
    - obtahování čar a tvarů
    - vybarvování
    - stříhání, navlékání, skládání

- Rozvoj řeči a komunikace

    - pojmenovávání obrázků
    - vyprávění podle obrázkové osnovy
    - jazykové hry
    - rytmizace slov
    - rozvoj slovní zásoby
    - procvičování výslovnosti

- Předmatematické dovednosti

    - počítání předmětů
    - třídění podle vlastností
    - porovnávání množství
    - poznávání tvarů a barev
    - orientace v prostoru (vpravo, vlevo, nahoře, dole)

- Rozvoj pozornosti a myšlení

    - hledání rozdílů
    - jednoduché logické úkoly
    - puzzle
    - pexeso
    - zapamatování obrázků nebo posloupností

- Podpora sebeobsluhy a samostatnosti

    - samostatné oblékání
    - příprava pomůcek
    - péče o své věci
    - dokončení započaté činnosti

- Sociální a emoční rozvoj

    - pojmenování emocí
    - řešení jednoduchých problémů
    - nácvik spolupráce
    - povídání o zážitcích

- Příklady podle potřeb dítěte:
    - Dítě, které potřebuje posílit řeč → individuální jazykové hry a vyprávění
    - Dítě se slabší grafomotorikou → krátké cviky na uvolnění ruky a kreslení
    - Dítě s vysokou úrovní schopností → náročnější logické úkoly nebo rozšiřující aktivity

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

„Výchova je největší a nejnesnadnější úkol, který může být člověku uložen“. (Kant)

Školní vzdělávací program „Kdo si hraje, nezlobí, zkoumá, bádá, všechno ví“ je vypracován jako schématický model vzdělávání, který umožňuje dítěti vnímat svět v jeho přirozených souvislostech a získávat tak reálnější pohled na svět a aktivní postoj k němu na základě prožitkového učení. Vzdělávání je podmíněno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí. Je založeno na principech vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte.

Záměrem našeho vzdělávacího obsahu je usnadnit dítěti jeho životní a vzdělávací cestu za maximální podpory jeho individuálních rozvojových možností, připravit dětem klidné zázemí při pobytu v mateřské škole, rozvíjet děti ve všech oblastech s důrazem na upevnění fyzického zdraví a zdravý životní styl.

Vzdělávací obsah si stanovují učitelky na jednotlivých třídách samostatně podle profilace jednotlivých tříd a věku dětí.

Třídní programy jsou otevřené dokumenty, které se mohou v průběhu roku doplnit nebo části vyjmout, upravit. Ze vzdělávací nabídky těchto programů učitelky rozpracují integrované tematické bloky, které integrují všechny vzdělávací oblasti, které se vzájemně prolínají a prostupují. Integrované bloky nabízejí vše podstatné, učitele nesvazují a neomezují a umožňují jim plánovat konkrétní činnosti s ohledem na vzdělávací podmínky dané třídy.

Vzdělávací činnost je založena na metodách přímých zážitků, využívá dětské zvídavosti a potřeby objevovat, vede děti k individuální práci. Probouzí v dětech aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, ale i ukázat, co všechno už samo umí, co zvládne a dokáže. Nepředkládá dětem jen hotové návody, ale naopak jim umožňuje hledat samostatné cesty tvořivým myšlením a vlastním nápadem.

6.1. VZDĚLÁVACÍ OBSAH BUDE NAPLŇOVÁN ZEJMÉNA TĚMITO ČINNOSTMI:

ČTENÁŘSKÉ A MATEMATICKÉ ČINNOSTI:

Práce s knihou, vyprávění příběhů, charakteristika postav, pohádky a jejich ilustrace, návštěva knihovny, činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů / písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce / seznamování s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou / číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod./

a jejich smysluplné praktické aplikaci, hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině, činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

HUDEBNÍ AKTIVITY:

Poslech vážné a moderní hudby, práce s písní a textem – rytmizace, melodizace, využití Orffových hudebních nástrojů. Zpěv sólový i sborový, odvaha vystupování na veřejnosti. Učí se poslouchat hudbu a sladit s ní pohyb, vytváří si smysl pro rytmus.

HUDEBNĚ POHYBOVÉ AKTIVITY:

Náplní jsou pohybové hry se zpěvem a tanečky. Děti se učí novým formám pohybu /podupy, pohupy, otáčky, taneční chůze/ ve skupince, sboru, dvojicích. Děti se učí vyjadřovat se pomocí hudebních a pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti, ovládání dechového svalstva, sladění pohybu se zpěvem.

POHYBOVÉ AKTIVITY:

Pohybové aktivity jsou zaměřeny na podporu přirozené potřeby pohybu dítěte, rozvoj hrubé i jemné motoriky, koordinace pohybů, obratnosti, rovnováhy, rychlosti a vytrvalosti. Děti se seznamují se základními pohybovými dovednostmi prostřednictvím pohybových her, zdravotních a protahovacích cvičení, překážkových drah, cvičení s náčiním i bez náčiní a relaxačních aktivit. Součástí jsou také sezónní pohybové činnosti, pobyt venku, turistické vycházky, sportovní hry a činnosti podporující správné držení těla, orientaci v prostoru a spolupráci ve skupině. Děti jsou vedeny k radosti z pohybu, osvojování zdravého životního stylu, dodržování pravidel bezpečnosti i fair play a k vytváření pozitivního vztahu k pravidelné pohybové aktivitě.

VÝTVARNÉ A PRACOVNÍ AKTIVITY:

Děti se učí různé výtvarné techniky /kreslení, malování, práce s barvou a vodou/, seznamují se s různými materiály a pomůckami při práci při výrobě výrobku. Modelují, trhají a mačkají papír, učí se pracovat s nůžkami, experimentují. Rozvíjíme zde fantazii, tvořivost a dětské poznání

světa. Děti poznávají přírodní i umělé látky a materiály ve svém okolí, získávají zkušenosti s jejich vlastnostmi.

ŘEČOVÝ PROJEV A JAZYKOVÉ CHVILKY:

Pro vývoj řeči dítěte je důležité předškolní období. Úroveň řeči se zdokonaluje správným používáním všech mluvidel. Děti zdokonalují svou řeč pomocí písní, rýmovaček, říkadel, básní, vyprávěním, povídáním, užíváním v běžné řeči.

Jazykové chvilky napomáhají dětem ke správnému postavení mluvidel, vyvození hlásky, práce s dechem. Různými cviky pomáháme dětem rozhýbat mluvidla, procvičovat oční a obličejové svalstvo, mimiku.

POLYTECHNICKÁ VÝCHOVA:

Cílem polytechnické výchovy je přiblížit dětem polytechniku hravě a zábavně s kamarádem Kutílkem.

Pracovat s malými dětmi v dílně může být hračka. Ale jako u každé dobré hračky musí být vše dobře promyšlené a praxí vyzkoušené. Polytechnická výchova obsahuje řezání, smirkování, šroubování, vrtání a další aktivity. Samostatně. S radostí. S úspěchem. Děti často nemají doma možnost vyzkoušet si různé technické činnosti, ani k tomu nejsou vedeny a motivovány. U dětí bez předchozí zkušenosti pak nelze očekávat, že se budou zajímat o studium a možnou budoucí kariéru v technických profesích. Polytechnickou výchovou tomuto deficitu chceme předcházet. Obě mateřské školy disponují polytechnickou dílnou, kterou mohou učitelky při aktivitách s dětmi využívat.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:

Cílem environmentální výchovy je vybudovat u dětí vztah ke světu, k přírodě, a to hravě a zábavně. Děti jsou vnímavé ke všemu, co jim nabízíme. Všemi smysly nasávají, co vnímají. Pomocí environmentální výchovy chceme dětem umožnit poznávat svět prací na zahrádce, pěstováním vlastních bylinek pro MŠ. Chceme jim ukázat, že mohou samy chránit přírodu díky svému postoji a díky tomu, že samy budou mít touhu přírodu a svět ochraňovat, a to vše pomocí besed, vlastní prací na zahradě MŠ, pozorováním přírody, návštěvami stanice přírodovědců, ZOO, a dalších zajímavých míst.

ZAČÍNÁME S ANGLIČTINOU

Cílem je seznámení a vytvoření povědomí jiného než mateřského jazyka u dětí, osvojení základní slovní zásoby, a to 1x týdně pomocí her, písniček a básniček a prací na interaktivní tabuli. Vzdělávání zajistí učitelky MŠ v rámci řízených činností.

Anglický jazyk vyučujeme v MŠ od r. 2020, 2x/ měsíc dochází i rodilá mluvčí.

MIU

MIU (Metoda instrumentálního uvědomování) je v rámci vzdělávací nabídky realizována formou zájmového kroužku nebo jako dopolední řízená vzdělávací aktivita v rozsahu 2× měsíčně. Aktivity jsou zaměřeny na rozvoj kognitivních funkcí, logického myšlení, pozornosti, orientace a schopnosti řešit problémy s využitím principů metody MIU.

6.2. PRÁCE S INTEGROVANÝMI BLOKY:

Následující integrované bloky slouží učitelům pro vytvoření Třídního vzdělávacího programu /dále jen TVP/, který je pro ně hlavním pracovním dokumentem. Integrované bloky jsou dostatečně široké a ponechávají dostatek prostoru dětem i učitelům. Jsou postaveny tak, aby zasahovaly do všech oblastí.

Akceptují jak konkrétní podmínky školy, tak také prostředí a věkové uspořádání třídy. Představují formální nabídku, vyjadřují to, co je podstatné.

V rámci integrovaných bloků si učitelé témata vyhledávají, formulují a volí sami. Témata učitelky volí z konkrétních potřeb, přání dětí, z neočekávaných situací, které spontánně vyplynou ze života dětí. Učitelé si vybrané téma zpracují, upřesní cíle a obsah a to tak, aby odpovídal jak věkovému složení dětí, tak individuálním potřebám a možnostem dětí. Zvolí konkrétní činnosti, odpovídající metody, formy a prostředky.

Učitelé dále sledují dílčí vzdělávací cíle, případná rizika a očekávané výsledky učení / co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže/, klíčové kompetence.

Využívají materiál „Konkretizované očekávané výsledky učení“, které doplňuje RVP PV a stanovuje tak cílenou vzdělávací nabídku podle konkrétně zvolených vzdělávacích cílů.

Konkretizované očekávané výsledky učení upřesňují požadavky na jednotlivé očekávané výsledky v podobě činností a příležitostí tak, aby bylo jasné, co by mělo dítě zpravidla na konci předškolního vzdělávání dokázat.

6.3. INTEGROVANÉ BLOKY ŠVP

1. **KDO SI HRAJE, VŠECHNO CHÁPE**

Adaptace, třídní pravidla, třídní rituály, rodina, rodinné vztahy, advent, Vánoce, Velikonoce, MDD, Den matek, Den otců, základní škola, emoce, volný čas, sporty.

Záměrem tohoto bloku je formou HER, pohádek a pohádkových postaviček adaptovat děti na prostředí mateřské školy, na nový kolektiv, poznávat nové prostředí, učit se v něm žít.

Podporovat u dětí samostatnost, pocit bezpečí, spolupráci, komunikaci. Vědět, jakou roli v životě dětí má rodina, kdo do ní patří. Seznámit se a rozpoznat důležité svátky, které se bezprostředně dotýkají života dítěte, dozvědět se něco o tradicích a zvycích s nimi spojených. Umět rozpoznat emoce, které se vážou k různým situacím. Seznámit se s různými druhy sportů, které jsou typické pro různá roční období.

OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY UČENÍ:

- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn / vnímat základní pravidla ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu/ a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- zvládnout odloučení od rodičů na určitou dobu, být aktivní bez jejich opory
- navázat kontakt s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i dětmi /zdravit, rozloučit se, poprosit, poděkovat, požádat o pomoc, uposlechnout pokyn/
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- orientovat se v novém prostředí
- prožívat radost se zvládnutého a poznaného
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky / starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat, svlékat, obouvat apod./
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- uvědomit si příjemné i nepříjemné citové prožitky / lásku, soucítěnost, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání /, rozlišovat citové projevy v důvěrném /rodinném/ i cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat co cítí / soucit, radost, náklonnost/, snažit se ovládat své afektivní chování /odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod./
- spolupracovat s ostatními
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- pochopit, že každý má ve společenství /v rodině, ve třídě, v herní skupině/ svou roli, podle které je třeba se chovat
- těšit se z příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkání s uměním
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví našeho prostředí podporovat a které je mohou poškozovat
- učit se zpaměti krátké texty /reprodukované říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod./

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a dalším učení
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace snaží řešit samostatně /na základě nápodoby a napodobování/, náročnější s oporou a pomocí dospělého
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co všechno dokázalo a zvládlo
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky /řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod./
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- spoluvytváří pravidla společenského soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

2. KDO SE PTÁ, VŠECHNO VÍ

Kontinenty, ekologie, ekosystém, voda, moře, pevniny, koloběh přírody, vesmír, národnosti, vlast, město, odpady, chráníme přírodu, exotická zvířata...

Pomocí her budeme pokračovat i v následujícím bloku, jehož záměrem je porozumět, co všechno kolem se mění, o vlivu člověka na životní prostředí, budeme hledat krásu živé i neživé přírody, úmyslně ji nepoškozovat, ale umět rozpoznat, co se stane, když... Pomocí her a pohádek se seznámíme se světem lidí, různých kultur a národností, se základy vlastenectví.

OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY UČENÍ:

- pojmenovat většinu z toho, čím je obklopeno
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, přírodě i věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání s uměním
- chápat, že všichni lidé /děti/ mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný /jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod./, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik /kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých materiálů, z přírodnin apod./
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí /mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod./

- mít povědomí o významu životního prostředí /přírody a společnosti/ pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí /dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod./

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, které dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění prostředí, ve kterém žije
- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva a aktivní zájem
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem, má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu a snaží se podle toho chovat
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají svou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí /přírodní i společenské/

3. KDO ZKOUMÁ, VŠECHNO POZNÁ

Barvy, tvary, matematické představy, smysly, knihy, hudební nástroje, lidské tělo, používání digitálních technologií...

Záměrem tohoto bloku je seznámení dětí se základními barvami, tvary a počátky matematických představ. Poznávání tradičních zvyků a obyčejů, rozvoj představivosti, paměti, pozornosti, intelektu, řeči i jazyka. Osvojení si některých druhů hudebních nástrojů, s prohlubováním kladného vztahu k hudbě. Seznámení dětí s digitálními technologiemi a pravidly jejich využívání.

OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY UČENÍ:

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů /sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod./

- pojmenovat části těla, některé orgány /včetně pohlavních/, znát jejich funkce, mít povědomí o těle předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod./
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální a instrumentální /zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus/

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá přitom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- užívá při řešení myšlenkových a praktických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky /řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod./
- dovede využít informativní a komunikační prostředky, se kterými se běžně setkává /knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika apod./

4. KDO POZORUJE, SVĚT OBJEVUJE

Rostliny, zvířata, časové pojmy, roční období, lékař, zdraví, příroda, profese, doprava, záchranáři, hasiči, PČR, zdraví, výživa, pohádky...

Záměrem tohoto bloku je seznámit děti s živou a neživou přírodou, s časovými pojmy, ročním obdobím a jeho základními znaky. Budeme se zabývat zdravým životním stylem, péčí o naše zdraví. Seznámíme se s profesemi lidí kolem nás, s integrovaným záchranným systémem, dopravou. Zařadíme zde témata, o kterých se dá říct, že se bezprostředně dotýkají života dětí a která vyplynou ze situací během pobytu dětí v mateřské škole. Zvolením vhodných her, pohádek či pohádkových postav proložíme celý blok tak, aby byl dětmi snáze pochopitelný.

OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY UČENÍ:

- zachovávat správné držení těla
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky /starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod./
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc / kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod./

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo, intonaci řeči
- a jeho vývoji /o narození, růstu těla a jeho proměnách/, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- poznat některá písmena, číslice, popř. slova
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si /nového, změněného, chybějícího/
- učit se zpaměti krátké texty /reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod./
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat /porovnávat, uspořádávat a třídit soubory vést rozhovor / naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se /
- popsat situaci /skutečnou, podle obrázku /
- rozlišovat některé symboly / piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod. / a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- zaměřit se na to, co je z poznávacího hlediska důležité / odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi/
- chápat prostorové pojmy / vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod./, elementární časové pojmy / teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok /, orientovat se v prostoru i rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují / v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích /, odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti a limity / své silné i slabé stránky /
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc / pro sebe i pro jiné dítě /
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit / vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc /

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty / má vlastní, originální nápady /, využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii, představivost
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- si uvědomuje, že za sebe i za své jednání odpovídá a nese důsledky
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat své slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřené aktuálnímu dění

6.4. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Dítě a jeho tělo

- Biologická oblast je zaměřená na zdravý rozvoj dítěte. Cílem je podporovat a rozvíjet pohybový vývoj, tělesnou zdatnost, pohybové, manipulativní, sebeobslužné a praktické dovednosti, zdravé životní návyky i postoje a celkovou pohodu dítěte. Očekávané výsledky učení v řadě případů směřují kromě základních gramotností i k rozvoji pohybové a zdravotní gramotnosti.
- Vzdělávací nabídku v oblasti Dítě a jeho tělo realizujeme prostřednictvím činností, které podporují zdravý tělesný vývoj dítěte, rozvoj pohybových dovedností, sebeobsluhy, zdravého životního stylu i vytváření správných hygienických návyků.
- Veškeré činnosti směřují k tomu, aby dítě získávalo radost z pohybu, osvojovalo si zdravé životní návyky, rozvíjelo svou fyzickou zdatnost, samostatnost, sebeobslužné dovednosti a vytvářelo si odpovědný vztah ke svému zdraví a bezpečí.

Zahrnuje:

- Tělo, smysly a biologické potřeby
- Pohyb, hrubá a jemná motorika
- Praktický život
- Fyzická zdatnost

- Ochrana zdraví

Konkrétní vzdělávací nabídka:

- každodenní spontánní pohybové aktivity ve třídě i při pobytu venku
- pravidelné zdravotně zaměřené cvičení a pohybové chvilky
- ranní cvičení, protahovací, kompenzační, relaxační a dechová cvičení
- překážkové dráhy rozvíjející obratnost, koordinaci a rovnováhu
- pohybové hry s pravidly, honičky, štafety a kooperativní hry
- cvičení s tělocvičným náčiním a nářadím (míče, obruče, švihadla, lavičky, žíněnky, padák)
- taneční a hudebně-pohybové činnosti
- pobyt na školní zahradě, vycházky do přírody a turistické vycházky
- sezónní pohybové aktivity (sáňkování, bobování, jízda na odrážedlech a koloběžkách, hry se sněhem)
- seznamování se základy bezpečného pohybu při sportovních činnostech

Rozvoj jemné motoriky a grafomotoriky:

- manipulační hry se stavebnicemi a drobnými předměty
- navlékání, třídění, skládání a šroubování
- modelování, mačkání, trhání, překládání a vystřihování
- kreslení, malování, grafomotorická cvičení
- pracovní činnosti s různými materiály
- nácvik správného úchopu psacího náčiní

Sebeobsluha a zdravý životní styl:

- samostatné oblékání a svlékání
- správné stolování a používání příboru
- péče o osobní hygienu
- úklid hraček a pracovního místa
- péče o vlastní věci
- vedení k samostatnosti při každodenních činnostech

Péče o zdraví a bezpečnost:

- rozhovory o zdravém životním stylu
- poznávání lidského těla a jeho funkcí

- seznamování se zdravou výživou a pitným režimem
- příprava jednoduchých zdravých pokrmů
- osvojování pravidel bezpečného chování ve třídě, na zahradě i při vycházkách
- nácvik správného přivolání pomoci a základních pravidel první pomoci přiměřeně věku dětí

Relaxační a preventivní činnosti:

- relaxační a dechová cvičení
- dětská jóga
- masážní a uvolňovací hry
- rytmická cvičení
- odpočinek a relaxace podle individuálních potřeb dítěte

Dítě a jeho psychika

- Psychologická oblast je zaměřená na podporu psychické zdatnosti a odolnosti, duševní pohody a důvěry ve vlastní schopnosti dítěte. Cílem je vytvářet příležitosti pro rozvoj jeho intelektu, jazyka a řeči, poznávacích a myšlenkových procesů a funkcí, představivosti, fantazie, citů a vůle. Podpora schopností a dovedností dítěte vede k posílení jeho sebepojetí a seberealizace. Očekávané výsledky učení v mnoha případech směřují kromě základních gramotností i k rozvoji informatického myšlení a finanční gramotnosti.
- Vzdělávací nabídku v oblasti Dítě a jeho psychika realizujeme prostřednictvím činností, které podporují rozvoj poznávacích procesů, řeči, myšlení, představivosti, tvořivosti, emocí, vůle a schopnosti učit se. Vycházíme z přirozené zvídavosti dítěte, jeho individuálních potřeb a zájmů.
- Všechny činnosti probíhají především formou hry, prožitkového a situačního učení, experimentování, objevování a praktických činností. Pedagog respektuje individuální tempo každého dítěte, vytváří bezpečné a podnětné prostředí a podporuje radost z poznávání. Dítě si postupně rozvíjí řeč, myšlení, paměť, pozornost, tvořivost, schopnost učit se, zvládat své emoce a samostatně řešit přiměřené situace.

Zahrnuje:

- Sebepojetí, autonomie a emoce
- Myšlenkové operace a procesy
- Představivost, fantazie, tvořivost
- Jazyk a řeč
- Předčtenářské dovednosti
- Předmatematické představy

Konkrétní vzdělávací nabídka:

Jazyk a řeč:

- každodenní rozhovory s dětmi při spontánních i řízených činnostech
- komunitní kruh a sdílení zážitků
- společné čtení pohádek, příběhů, básní a říkadel
- převyprávění příběhu podle obrázků nebo vlastní zkušenosti
- dramatizace pohádek a hraní rolí
- jazykové, sluchové a artikulační hry
- logopedická prevence, dechová a rytmizační cvičení
- seznamování s knihami, encyklopediemi a dětskými časopisy
- rozvoj předčtenářské gramotnosti

Poznávací schopnosti a myšlenkové operace:

- pozorování přírody, lidí a okolního světa
- badatelské činnosti a jednoduché pokusy
- třídění, porovnávání a uspořádávání předmětů podle různých znaků
- skládání puzzle, stavebnic a mozaik
- didaktické hry rozvíjející logické myšlení
- rozvoj předmatematických představ (počítání, třídění, orientace v prostoru a čase)
- práce s kalendářem, časovou posloupností a ročními obdobím
- řešení jednoduchých problémových situací

Pozornost, paměť a soustředění:

- hry na rozvoj sluchové a zrakové paměti
- Kimovy hry
- hledání rozdílů a podobností
- skládání obrázků podle předlohy
- zapamatování a reprodukce básní, písní a říkadel
- dokončování započatých činností

Představivost a tvořivost:

- výtvarné činnosti různými technikami
- konstruktivní a námětové hry
- dramatické a improvizační hry

- hudební a pohybové vyjadřování
- tvoření z přírodních i netradičních materiálů
- vymýšlení vlastních příběhů, pohádek a řešení

Emoční rozvoj a sebepojetí:

- rozhovory o pocitech a emocích
- komunitní kruhy zaměřené na sdílení prožitků
- hry na rozpoznávání emocí
- relaxační a zklidňující techniky
- oceňování snahy a individuálních pokroků dítěte
- podpora zdravého sebevědomí a sebedůvěry
- vedení dětí k sebehodnocení přiměřenému věku

Rozvoj vůle a samostatnosti:

- možnost volby činností a pomůcek
- samostatné rozhodování při hrách a projektech
- plánování jednoduchých činností
- dokončování započaté práce
- hledání vlastních způsobů řešení
- přebírání přiměřené odpovědnosti za své jednání a své věci

Dítě, ten druhý a společnost

- Sociálně-kulturní oblast je zaměřená na utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, kultivaci a obohacování jejich vzájemné komunikace. Orientuje se na socializaci dítěte mimo prostředí rodiny, rozvoj společenského chování, jednání a vystupování. Otevírá dítěti nové příležitosti k získávání zkušeností v mezilidských vztazích. Cílem je rozvíjet znalosti, dovednosti, návyky a postoje, které mu umožní aktivně se podílet na životě ve společnosti, být otevřené k individuálním potřebám, specifikům a rozmanitostem druhého, rozumět světu kultury, umění, národních tradic, duchovních a materiálních hodnot. Očekávané výsledky učení v mnoha případech směřují kromě základních gramotností i k rozvoji mediální gramotnosti.
- Vzdělávací nabídku v oblasti Dítě, ten druhý a společnost realizujeme prostřednictvím činností, které podporují rozvoj sociálních vztahů, komunikačních dovedností, vzájemného respektu, spolupráce, kulturního chování a poznávání života ve společnosti. Děti získávají zkušenosti se soužitím ve skupině, učí se přijímat odlišnosti, dodržovat pravidla a vytvářet pozitivní vztahy s vrstevníky i dospělými.
- Vzdělávací nabídka směřuje k tomu, aby dítě navazovalo a rozvíjelo pozitivní vztahy s druhými lidmi, dokázalo spolupracovat, respektovalo pravidla soužití, přijímalo

odlišnosti, chovalo se ohleduplně a kulturně a vytvářelo si pozitivní vztah ke své rodině, mateřské škole, obci i širší společnosti.

Zahrnuje:

- Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti
- Základy etikety a morální hodnoty
- Svět lidí a kultury
- Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování

Konkrétní vzdělávací nabídka:

Rozvoj sociálních vztahů:

- komunitní kruhy zaměřené na sdílení zážitků, pocitů a názorů
- seznamovací a kooperativní hry podporující spolupráci
- práce ve dvojicích a malých skupinách
- společné plánování činností a projektů
- vytváření a dodržování pravidel třídy
- řešení konfliktů prostřednictvím rozhovoru, dohody a hledání kompromisu
- podpora vzájemné pomoci, ohleduplnosti a tolerance

Komunikace a mezilidské vztahy:

- rozhovory při spontánních i řízených činnostech
- dramatizace běžných životních situací
- námětové hry na rodinu, obchod, lékaře, poštu, školu a další profese
- nácvik společenských pravidel (pozdrav, poděkování, omluva, prosba)
- hry zaměřené na rozpoznávání a vyjadřování emocí
- společné hodnocení činností a sdílení zkušeností

Poznávání společnosti a kulturních tradic:

- oslavy narozenin, svátků a významných dnů
- seznamování s českými tradicemi a lidovými zvyky (Mikuláš, Advent, Vánoce, Masopust, Velikonoce, Den matek apod.)
- poznávání tradic jiných kultur přiměřeně věku dětí
- návštěvy kulturních akcí, divadel, koncertů, výstav a knihoven
- účast na akcích pořádaných obcí nebo místní komunitou
- besedy a setkávání se zajímavými profesemi (hasiči, policisté, zdravotníci, řemeslníci)

Rozvoj kulturního a společenského chování:

- vedení ke zdvořilému vystupování a ohleduplnému jednání
- stolování podle společenských pravidel
- respektování osobního prostoru druhých
- péče o společné prostředí třídy a školní zahrady
- podíl na přípravě kulturních vystoupení a slavností
- prezentace vlastních výtvarných, hudebních a dramatických činností

Společné činnosti a spolupráce s rodinou:

- společné oslavy a tematická setkání s rodiči
- tvořivé dílny pro děti a rodiče
- zahradní slavnosti, besídky a vystoupení
- projektové dny
- společné výlety, exkurze a vycházky
- zapojování rodičů a místní komunity do života mateřské školy

Rozvoj prosociálního chování:

- pomoc mladším nebo novým dětem při adaptaci
- střídání rolí při společných hrách
- podpora empatie prostřednictvím příběhů a modelových situací
- charitativní a ekologické aktivity přiměřené věku dětí
- společné rozhodování o aktivitách ve třídě

Dítě a svět

- Environmentální oblast je zaměřená na rozvoj povědomí dítěte o světě, jeho proměnách, vlivu člověka na životní prostředí a jeho trvale udržitelný rozvoj. Cílem je podporovat dítě ve vnímání rozmanitosti světa i přírody a vést ho k bezpečnému chování. Očekávané výsledky učení směřují k odpovědnému jednání, pozitivnímu postoji dítěte k životnímu prostředí a kromě základních gramotností i k rozvoji přírodovědné gramotnosti.
- Vzdělávací nabídku v oblasti Dítě a svět realizujeme prostřednictvím činností, které vedou děti k poznávání přírodního, společenského, kulturního i technického prostředí. Podporujeme přirozenou zvídavost, objevování, vytváření pozitivního vztahu k přírodě a odpovědného přístupu k životnímu prostředí. Děti získávají zkušenosti prostřednictvím přímého prožitku, pozorování, experimentování a praktických činností.

- Vzdělávací nabídka směřuje k tomu, aby dítě poznávalo svět kolem sebe všemi smysly, vytvářelo si pozitivní vztah k přírodě, lidem i místu, kde žije, chápalo základní souvislosti mezi člověkem a životním prostředím a osvojovalo si základy odpovědného a bezpečného chování.

Zahrnuje:

- Poznávání světa a přírody
- Životní prostředí a jeho ochrana
- Bezpečné chování

Konkrétní vzdělávací nabídka:

Poznávání přírody:

- každodenní pobyt venku a vycházky do okolí mateřské školy
- pozorování změn v přírodě během ročních období
- poznávání rostlin, stromů, hub a živočichů
- péče o školní zahradu, záhonky, bylinky a pokojové rostliny
- krmení ptáků v zimním období, pozorování hmyzu a drobných živočichů
- práce s přírodninami při tvořivých a pracovních činnostech
- badatelské aktivity a jednoduché přírodovědné pokusy

Environmentální vzdělávání:

- třídění odpadu a seznámení s možnostmi recyklace
- šetrné zacházení s vodou, energií a materiály
- využívání přírodních a recyklovaných materiálů při tvoření
- úklid školní zahrady a okolí mateřské školy
- oslavy Dne Země, Dne vody nebo Dne stromů
- rozhovory o ochraně přírody a životního prostředí

Poznávání společnosti a okolního světa:

- poznávání obce, ve které děti žijí
- vycházky za významnými budovami a památkami
- seznamování s různými profesemi
- návštěvy knihovny, hasičské stanice, policejní stanice, muzea, farmy nebo pošty
- orientace v blízkém okolí mateřské školy
- poznávání dopravních prostředků a základních pravidel silničního provozu

Technické a badatelské činnosti:

- jednoduché pokusy s vodou, vzduchem, světlem, magnety nebo ledem
- stavby z různých stavebnic a konstrukčních materiálů
- práce s jednoduchými pracovními nástroji přiměřenými věku
- pozorování technických zařízení v běžném životě
- využívání digitálních pomůcek k poznávání světa (digitální mikroskop, interaktivní tabule, robotické hračky)

Poznávání času a světa kolem nás:

- orientace v průběhu dne, týdne a ročních období
- práce s kalendářem počasí
- seznamování s tradicemi a významnými svátky
- poznávání života lidí v různých zemích prostřednictvím knih, fotografií, příběhů a tematických projektů
- seznamování s vesmírem, planetami a přírodními jevy přiměřeně věku dětí

Praktické životní zkušenosti:

- péče o pořádek ve třídě a na školní zahradě
- bezpečné chování při pobytu venku, na výletech i v dopravních situacích
- nácvik správného přecházení vozovky a používání ochranných prvků při jízdě na kole nebo koloběžce
- účast na výletech, exkurzích, ekologických programech a projektových dnech
- spolupráce s místní komunitou a zapojování do života obce

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Cílem evaluace v mateřské škole je zjistit, zda škola plní své úkoly a funkce podle vzdělávacího programu školy a RVP. Nejdůležitějším kritériem je pak to, zda se děti cítí ve škole spokojeně a bezpečně a mají plnohodnotný program, zda jsou rodiče s fungováním školy spokojeni a zda pedagogičtí pracovníci mají radost ze své práce. Zpětnou vazbou pro mateřskou školu je dotazník pro rodiče, a také to, zda mají rodiče o naši školu zájem.

Učitelé průběžně sledují a hodnotí, co se povedlo, co nepovedlo a proč, co se daří či nedaří, co je třeba lépe vyřešit, vyvodí z toho vlastní závěry, pomocí nichž budeme TVP PV a ŠVP PV upravovat a vylepšovat.

Každoročně škola zjišťuje pomocí dotazníků Klima školy, a to jak mezi rodiči, tak i mezi zaměstnanci.

Také společně vyhodnocujeme svou práci a podmínky v ní 2x/ rok.

7.1. PROSTŘEDKY AUTOEVALUACE

METODY A TECHNIKY:

Pozorování, rozhovory, rozbory hodnocení, písemné poznámky pedagogů, výkresy, pracovní listy, výrobky, kresba postavy, porady, hodnotící zprávy, hospitace, portfolia dětí, diagnostické záznamy

Úkolem evaluačního systému je:

- zabývat se výsledky hodnocení TVP a řešit problémy, které z toho vyplývají jak pro třídu, tak také pro školu / radit se o jednotlivých dětech, vyměňování si zkušeností
- zjistit, zda známe, naplňujeme, vytváříme a udržujeme odpovídající podmínky pro předškolní vzdělávání
- celková analýza výsledků, podmínek funkčnosti školního vzdělávacího programu, zejména vyhodnocení, jak školní program pomáhá práci učitelky s dětmi ve třídě, zda je po formální stránce zpracován vyhovujícím způsobem, zapadá do prostředí naší školy, zda podporuje integrované vzdělávání

Právě na projevech, chování, postojích, dovednostech a znalostech dětí poznáme, zda se nám daří naplňovat naše dílčí vzdělávací cíle a že odpovídají obecným cílům RVP PV v mateřské škole.

7.2. PLÁN AUTOEVALUACE

CO SLEDUJEME A VYHODNOCUJEME	ZPŮSOB AUTOEVALUACE	ČASOVÝ PLÁN	ODPOVĚDNOST
Podmínky vzdělávání: * hygienické * materiální * životospráva * psychosociální * organizace * personální * řízení * spoluúčast rodičů * akce školy	evaluační dotazník	2x ročně	učitelé
Soulad ŠVP s RVP PV	evaluační dotazník	1x ročně	učitelé
Plnění cílů TVP	evaluační záznamy	1 - 2x týdně	učitelé
Evaluace klíčových kompetencí	evaluační záznamy	1 - 2x týdně	učitelé
Evaluace TVP	evaluační zpráva	červen	učitelé
Nové dítě	vstupní dotazník	1x ročně	učitelé
Výsledky vzdělávání - pokroky dítěte	individuální záznamy rozhovory s rodiči	průběžně	učitelé
Evaluace předškoláka	portfolio dítěte /postava, prac. listy, graf. prvky, individ. záznamy, rozhovory s rodiči /	průběžně	učitelé
Evaluace dítěte s odročenou šk. docházkou	portfolio dítěte /postava, prac. listy, graf. prvky, individ. záznamy, rozhovory s rodiči /	průběžně	pověření učitelé
Práce učitelů	hospitace	1x ročně	ředitelka, vedoucí učitelka

8. ZÁVĚR

Školní vzdělávací program představuje základní dokument mateřské školy, který vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a respektuje podmínky, tradice, zaměření i potřeby naší mateřské školy. Je otevřeným dokumentem, který je průběžně vyhodnocován, aktualizován a doplňován na základě výsledků evaluace, změn v legislativě i potřeb dětí, rodičů a pedagogických pracovníků.

Naším cílem je vytvářet bezpečné, podnětné a vstřícné prostředí, ve kterém se každé dítě cítí přijímáno, respektováno a má možnost rozvíjet svou osobnost podle svých individuálních schopností, potřeb a zájmů. Vzdělávání je založeno na partnerském přístupu, aktivním učení prostřednictvím hry, vlastního prožitku, objevování a praktických zkušeností.

Usilujeme o všestranný rozvoj dítěte ve všech oblastech jeho osobnosti, podporujeme zdravý životní styl, pozitivní vztahy, tvořivost, samostatnost, odpovědnost, úctu k přírodě i kulturním hodnotám a připravujeme děti na úspěšný vstup do základního vzdělávání i dalšího života.

Nedílnou součástí naplňování cílů mateřské školy je úzká spolupráce s rodinou, zřizovatelem, základní školou a dalšími partnery. Společným úsilím vytváříme prostředí, které podporuje harmonický rozvoj dítěte a jeho radost z poznávání světa.

Školní vzdělávací program je závazným dokumentem pro všechny zaměstnance mateřské školy a slouží jako základ pro plánování, realizaci a evaluaci vzdělávací činnosti. Jeho naplňování přispívá k vytváření kvalitního prostředí, ve kterém mohou děti prožívat spokojené dětství a získávat pevné základy pro celoživotní učení.

Mateřská škola vytváří podmínky pro rozvoj všech klíčových kompetencí dítěte, podporuje wellbeing, individualizaci vzdělávání, inkluzivní přístup a rozvoj gramotností včetně gramotnosti digitální, čímž přispívá k přípravě dětí na aktivní a odpovědný život v rychle se měnící společnosti.